

LOVEC 6

glasilo Lovske zveze Slovenije

LOVEC

glasilo
Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo

letnik LXIV., št. 6
junij — rožnik 1981

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik Jelo Gašperšič

Odgovorni urednik Boris Lesković

Miha Adamič, Drago Bitenc, France
Cvenkel, Janez Črnač, Vitomir
Mikuletič, Janko Perat, Ciril Štrumbelj,
Polona Terčelj, Veljko Varičak.

Lektor in korektor France Cvenkel

Lovlec izide praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide v začetku
leta, v januarju.

Ta številka je izšla v 21 100 izvodih.
Po mnenju Republiškega sekretariata
za kulturo in prosveto SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Letni prispevek zveze lovskih družin
po članu lovske družine Lovski zvezi
Slovenije, v katerem je vračunana
naročnina za glasilo LOVEC za leto 1981,
je 450 din.

Za druge naročnike

je letna naročnina 360 din, za inozemstvo
600 din. Posamezen izvod revije je 30 din.
Naročnino je treba plačati vnaprej
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte

Uredništvu glasila LOVEC,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana.

Telefon (061) 20 989.

Nenaročenih rokopisov in slik
ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 100 din, od 15 do 25 besed
120 din, od 25 do 30 besed 250 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 10 din.
Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun

Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

IZ VSEBINE:

France Cvenkel	184	Poslovili smo se od dr. Jožeta Benigarja
Jože Dolenc ml.	188	Kako ohraniti fazana ob takšnih razmerah?
Republiška veterinarska uprava	189	Steklina na območju SR Slovenije (mesečno poročilo)
Blaž Krže	190	Beseda o divjem prašiču
Anton Razpet	191	Porezen
Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	192	Odločba — dovoljenje za odstrel enoletne jelenjadi
J. Šajnik — R. Košir	194	Kako je nastalo in se razvijalo puškarstvo v Borovljah
France Avčin	196	Še enkrat: s kroglo ali s šibrami
Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	196	Odločba — podaljšanje lovne dobe na volkove
Janko Perat	198	Soncu naproti
Po lovskem svetu:	200	Srečanje s tajgo in sibirskimi lovci — Sonja Groznik
Lovska organizacija:	202	Olimpijsko strelišče na umetne golobe ZLD Prekmurje odprto — F. Poredoš
	203	Gojitev divjadi v letu 1980 v loviščih območja ZLD Gorica — M. Cencič
	205	Iz življenja in dela Društva slovenskih lovcev Julijske krajine »Doberdob« — K. Furlan
Jubilanti:	206	Janko Perat — 60-letnik
	206	Jubilant Drago Šumak
Lovski oprtnik:	208	V lovišču LD Iga vas uplenjen volk — F. Bavec
V spomin:	210	Ivan Grčar-Janč
Lovska kinologija:	210	PNZ ptičarjev v lovišču LD Rače — V. Pirher

BARVNA SLIKA NA NASLOVNI STRANI:

Planinski orel (*Aquila chrysaetos*), imenovan tudi zlati orel, je simbol oblasti, junaštva in moči pri mnogih ljudstvih in narodih. Na ozemlju SR Slovenije, predvsem v Alpah, gnezdi po izjavah lovcev približno 15 parov te ujede. Biologi (ornitologi) pa trdijo, da vsaj polovico manj.

Planinski orel je sedaj vse leto zaščiten uveda. Lovska zveza Slovenije ga je zaščitila že s sklepom občnega zbora LZS v Kopru, 20. 1. 1973. Po prejšnjem zakonu o lovstvu je bil lov na planinskega orla dovoljen v lovni dobi od 1. 9. do 31. 12.

Izjemoma lahko dovoli odstrel planinskega orla republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oziroma po prenosu pristojnosti predsednik komiteja tega sekretariata.

Foto Mirko Hain, Diana

SLIKE NA DRUGI STRANI OVTKA — NA 182. STRANI LETNIKA LXIV:

1. Srna in srnjak v rožniku
Foto Konrad Mlinar
2. Mladi kanji na gnezdu
Foto Janez Papež, Diana
3. Jelenjad v juniju. Jeleni imajo rogovje v mahu.
Foto Janez Črnač, Diana
4. Srnji mladič. Srnica ali srnjaček?
Foto Dane Namestnik
5. Raca mlakarica z naraščajem
Foto Konrad Mlinar
6. Iški gams goščar v poletni dlaki
Foto Tomaž Kočar, Diana

Poslovili smo se od dr. Jožeta Benigarja

Dr. Benigar je po vojni izmed petih predsednikov najdlje vodil slovensko lovsko organizacijo

V četrtek dopoldne, 7. maja 1981, se je v Ljubljani — blizu Kliničnega centra — s svojim avtomobilom smrtno ponesrečil. Že v naslednjih urah se je žalostna novica hitro razširila po našem glavnem mestu. Širom po domovini pa je vest o nenadni smrti zelo znanega in zaslužnega tovariša posredoval zlasti naš osrednji dnevnik Delo, ki je od 8. do 12. maja prinesel 10 osmrtnic, med njimi tudi osmrtnice Lovske zveze Slovenije, Lovske družine Suha krajina in Lovske družine Pugled. Časopis Delo je dan pred pogrebom, 11. maja, objavil o njem tudi nekrolog s sliko. Še prej, 8. maja, pa je Ljubljanski dnevnik, glasilo SZDL mesta Ljubljane, posvetil članek v spomin zaslužnemu meščanu, »doh-tarju Benetu«.

V kopici sožalnih brzojavk in pisem, ki sta jih ob smrti dr. Benigarja prejeli vdova Lidija in Lovska zveza Slovenije, so bili tudi izrazi sožalja skoraj vseh vodstev lovskih organizacij republik in pokrajin SFRJ.

V torek, 12. maja, je bila žara s pepelom pokojnika v mrliški vežici na ljubljanskem Navju, ob njej pa ves dan do pogreba lovška častna straža.

Dr. Jože Benigar je bil rojen 29. aprila 1909 v Vevčah pri Ljubljani. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in Ptuj, kjer je tudi maturiral. Medicinsko fakulteto je dovršil leta 1939 v Beogradu. Samostojno je začel delati kot splošni zdravnik leta 1940 v Domžalah, ki so spomladi leta 1941, ko so si okupatorji razdelili Slovenijo, »padle« pod Nemce. Jože se je že avgusta 1941 vključil v OF. Gestapo pa mu je bil kmalu za petami, zato je pobegnil na Dolenjsko, ki so jo zasedli Italijani. Nastanil se je v Suhi krajini, v Zagradcu, od koder je septembra 1943 odšel v partizane. Najprej je bil bataljonski zdravnik glavnega štaba Slovenije, nato sanitetni referent IX. brigade XVIII. divizije. Decembra 1943 je bil imenovan za sanitetnega referenta Šerčerjeve brigade, s katero se je udeležil legen-

Dr. Jože Benigar (1959. leta)

darnega pohoda XIV. divizije na Štajersko. Konec leta 1944 je napredoval za sanitetnega referenta XIV. divizije, nato pa za sanitetnega referenta IV. operativne cone.

Tudi po vojni so mu bile zaupane številne odgovorne naloge. Leta 1945 je bil imenovan za vodjo zdravstvene službe mariborskega področja, bil je pomočnik načelnika sanitete IV. armije, šef odseka pri sanitetni upravi JLA v Beogradu, načelnik oddelka za zdravstvo Sekretariata za notranje zadeve Slovenije, dolgoletni predstojnik sanatorija Emone, republiški poslanec in predsednik odbora za zdravstvo in soc. politiko skupščine SR Slovenije ter sekretar sveta za zdravstvo LRS. Od leta 1967 je bil glavni tajnik Skupnosti zdravstvenih zavodov Slovenije.

Kot član ZK je bil dr. Jože zelo prizadeven družbenopolitični delavec, tudi na območju Ljubljane. Polnih 12 let je bil predsednik sveta za zdravstvo mesta in kasneje ljubljanskega okraja.

Dr. Jože Benigar je imel čin podpolkovnika JLA in bil nosilec številnih vojaških in civilnih odlikovanj ter priznanj. Leta 1979 je dobil tudi »nagrada mesta Ljubljane«.

Kljub dežju in mrzlemu vetru, ki sta zvesta prvemu izmed treh »ledenih mož« razsajala domala ves torek, 12. maja, se je pred pokopališčem na Viču v Ljubljani do 17. ure zbrala k pogrebu ogromna množica pokojnikovih prijateljev, sorodnikov, znancev, soborcev in sodelavcev, med njimi tudi naši najvidnejši družbenopolitični predstavniki: predsednik Predsedstva Socialistične republike Slovenije Viktor Avbelj, član Predsedstva SR Slovenije dr. Marijan Brecelj, predsednik Republiške konference SZDL Mitja Ribičič, član Sveta federacije Ivan Maček, predsednik Republiškega odbora ZZB NOV Slovenije Janez Vipotnik in drugi.

Največ izmed vseh pa je bilo lovcev, v lovskih krojih in vsak z zeleno vejico na levi strani klobuka. Kajti prišli so pospremit na zadnji poti moža, tovariša, ki je najdlje izmed petih povojnih predsednikov uspešno vodil slovensko lovsko organizacijo.

Nekaj minut pred 17. uro se ustavi pred pokopališčem na Viču avtomobil, ki je pripeljal z Navja žaro s pepelom pokojnika. V svoje roke jo vzame soborec dr. Benigarja na legendarnem pohodu XIV. divizije na Štajerskem, takrat študent medicine, sedaj zdravnik. Godba milice, ki je zavzela ustrezno mesto na pokopališču, igra žalostinko. Pogrebni sprevod, na čelu z jugoslovansko, slovensko in partijsko zastavo krene skozi pokopališka vrata.

Sledijo borčevski prapori, prapor Lovske zveze Slovenije in venci: pokojnikovih najbližjih, Skupščine SRS, Izvršnega sveta SRS, Republiške konference SZDL, Republiškega odbora ZZB NOV in Lovske zveze Slovenije. Predstavniki lovcev nosi na zeleni blazinici enajst Benigarjevih lovskih in kinoloških odliko-

vanj, predstavnik borcev pa na rdeči blazinici šest Benigarjevih državnih odlikovanj.

Ob borcu, ki nosi žaro, odeto v šopek rdečih nageljnov in drugega cvetja, stopata lovca s puškama, člana Lovske družine Suha krajina, ki je dr. Benigarju podelila častno članstvo.

Za pokojnikovimi svojci se zgrinja reka pogrebcev...

Temni, skoraj črni oblaki, razgrnjeni nad mestom, nad pokopališčem, prizanesejo z novo ploho. Rahel dež le v solzah polzi po lovskih, borčevskih in drugih praporih, po cvetju in licih prenekaterih ter joka skupaj s solzami soproge Lidije in drugih Benigarjevih svojcev, prijateljev, soborcev.

Po glavni poti pokopališča se sprevod pomika ob zvokih žalostinke h grobu, v katerem že šest let »spi nevzdramno spanje« Benigarjeva hčerka edinka. Na obeh straneh zadnjih sto metrov Benigarjeve poti je špalir 72 praporščakov z zelenimi prapori lovskih družin in lovskih zvez. Torej prav toliko praporov, kolikor let dr. Jožeta Benigarja! Povsem slučajno, kakor je pač marsikaj v življenju slučajno, tudi smrt... Za špalirjem zelenih lovskih praporov pa je na obeh straneh množica lovcev v zelenih lovskih krojih in z zelenimi smrekovimi vejicami na klobukih. Kakor da bi se tudi gozd, »zeleni lovcev raj«, prišel poslovit od človeka, ki je žrtvoval toliko svojih sil, svojih sposobnosti, svojega prostega časa, da bi bili naši gozdovi polni življenja, polni divjadi in drugega živalstva.

Ko je bila žara s pepelom dr. Benigarja na kraju svoje poti, so stopili k mikrofону člani pevskega zbora Lovske družine Suha krajina in po pokopališču je zadonela pesem XIV. divizije. Spomini Benigarjevih soborcev, ki so se udeležili pogreba, so segli desetletja nazaj in srca so jim zadrhtela... Koliko besed tovarišstva, hvaležnosti, priznanja bi v teh trenutkih prenekateri mogli povedati o pokojniku!

Toda odbor za pogreb je določil tri govore. Lili Čerin-Petričeva je govorila v imenu borcev Šerčerjeve brigade in XIV. divizije ter zdravniškega društva. Del njenega govora je 21. maja 1981 objavil »TV 15«.

Dušan Šinigoj, podpredsednik Izvršnega sveta skupščine SRS, je v

Dr. Jože Benigar, vodja delegacije Lovske zveze Slovenije na 12. medpokrajinski konferenci v Gorici (Italija), v odmoru s sodelavci na gradu v Gorici, 15. 9. 1963

svojem govoru orisal zasluge dr. Benigarja na družbenopolitičnem področju, zlasti v zdravstvu.

Zadnji je stopil k mikrofону Lojze Briški, predsednik skupščine Lovske zveze Slovenije, katerega govor naše glasilo v celoti objavlja:

Ko smo pred dnevi našemu dragemu Jožetu čestitali k 72. oblet-

nici njegovega rojstva, je bil veder, nasmejan, hkrati pa še poln načrtov. Zavzeto in poln optimizma je govoril o razvoju lovske organizacije, o svojem lovskem udejstvovanju in tudi o čebelarjenju, s katerim se je ukvarjal v zadnjih letih. Skratka, kot vselej na svoji plodni življenjski poti, je bil tudi zadnja leta sredi življenja,

Dr. Jože Benigar, takratni predsednik nadzor. odbora LZS, je 30. 6. 1968 razvil prapor LD Podlehnik (ZLD Ptuj). Na sliki: ing. Milan Trafela, takratni starešina te LD, botra prapora Marija Hlupič, dr. Benigar, boter prapora Anton Hlupič, gospodar LD Janez Hliš in nestor ptujskih lovcev Alfonz Mazlu.

Dr. Jože Benigar, član častnega odbora osrednje proslave 70-letnice slovenske lovske organizacije, 24. 9. 1977 na tej proslavi. Levo: ing. Milovan Zidar, takratni republ. sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ter generalpolkovnik Franc Tavčar-Rok.

sredi dogajanj, povsod je še želel prispevati čim več.

Svojo agilnost, ustvarjalnost na raznih področjih družbenopolitičnega življenja je dopolnjeval z udejstvovanjem v lovski organizaciji, z udejstvovanjem za razvoj lovstva v Sloveniji in Jugoslaviji. Sedemnajst let je bil predsednik Lovske zveze Slovenije, od 1950. do 1967. leta.¹ Vodil jo je v času, ko je zorelo in se oblikovalo naše

lovstvo. Bil je predsednik, kakršnega je zahteval čas. Lovski organizaciji je dal svoj prodorni temperament, svojo sposobnost in delavnost, skratka vse tisto, kar je zahteval razvoj našega lovstva. Prispeval je bistveno, da se je lovška organizacija usposobila za vključitev v tok družbenih dogajanj in da je bila kasneje sposobna prevzeti odgovornost za samoupravno gospodarjenje z lovišči in divjadjo.

Predsednik skupščine LZS Lojze Briški polaga zeleno vejico k žari s pepelom pokojnega dr. Jožeta Benigarja

Uspešno je tudi deloval kot član organov Lovske zveze Jugoslavije. V letih njegovega najbolj ustvarjalnega delovanja se je lovstvo v naši družbi uveljavilo z vrsto dejanj, katerih pobudnik ali soustvarjalec je bil prav dr. Benigar. Ne enkrat smo sklepali o temeljih našega lovstva in gradili prakso njegove organiziranosti, odnosa do divjadi in lovske etike. Ko je bil on predsednik in pobudnik delovanja lovske organizacije, smo pripravili in izvedli prvo jugoslovansko lovsko-ribiško razstavo v Ljubljani,² ki jo je obiskal tudi tovariš Tito. Mnogo je prispeval, da ima danes v Ljubljani Lovska zveza Slovenije svoj dom — Zlatorog.³ Nadalje k ureditvi lovskega muzeja⁴ v Bistri pri Vrhniki, k ureditvi gojitvenih lovišč v Sloveniji in tako dalje.⁵ V času njegovega predsednikovanja smo sprejeli temeljni zakon⁶ o lovstvu Jugoslavije in uveljavili naše lovstvo v mednarodnem merilu. O tem priča tudi 7. kongres mednarodne zveze znanstvenikov s področja lovstva, ki je bil na naših tleh.⁷

Jože Benigar je k odločilnim akcijam, ki smo jih izvajali, prispeval ne le kot funkcionar slovenske lovske zveze in družbenopolitični delavec. Tudi njegove osebne vrline so tisto, zaradi česar se moramo pokloniti njegovemu spominu z vsem spoštovanjem. Znan je bil po izredni vnemi, volji in odločnosti. Bil je nepopustljiv, kadar je šlo za uveljavitev naprednih stališč, hkrati pa povsem neposreden, pristno tovariški, razumevajoč, kar vse v polni meri sodi k njegovim osebnim potezam. Nikoli ni jemal gradnje lovstva in lovske organizacije zgolj za zadevo njenih forumov in funkcionarjev. Svojih pogledov ni razlagal le v organih lovske zveze. Nenehno se je udeleževal številnih lovskih srečanj, razprav in dogovarjanj v lovskih družinah, kjer je s svojo vedno jasno besedo odločilno prispeval k razumevanju in sprejemanju vloge in ciljev lovstva. Zato ga poznajo lovci po vsej Sloveniji, od Pomurja do Jadrana in od Triglava do Goričancev. Da so ga povsod imeli radi v svoji sredi, kaže tudi dejstvo, da ga je več lovskih organizacij imenovalo za častnega člana.⁸ Preprost in človeški, kakor je bil, je znal hitro pridobiti somišljenike in

zaupanje, ki smo mu ga lovci tudi s hvaležnostjo vračali.

Štejemo ga tudi za utemeljitelja načela, da »divjad ne pozna meja«. Njemu gre velika zasluga, da je prvi predlagal in tudi izpeljal sodelovanje pri varstvu in gojitvi divjadi z obmejnimi lovskimi organizacijami Avstrije in Italije.⁹

Jože Benigar je bil vsestransko dejaven in človek širokih obzorij. Kot predsednik Zveze čebelarских društev za Slovenijo¹⁰ se je posvečal razvoju čebelarstva; hkrati s tem je tudi dokazoval svoj izredno topel odnos do sleherne živali.

O njegovih zaslugah na lovskem področju pričajo tudi mnoga visoka priznanja in odlikovanja. Prejel je domača vsa slovenska lovska odlikovanja, lovska odlikovanja drugih republik, najvišje jugoslovansko lovsko odlikovanje in štiri kinoislovska odlikovanja, kar potrjuje njegovo široko zastavljeno in uspešno delo v lovstvu naše ožje in širše domovine.

Pri vsem tem je bil pa lovec kakor vsak drug član naše organizacije. Izredno rad je živel v stiku z naravo, z divjadjo in pohajal po samotnih lovskih stezah.

Spoštovani lovski tovariš, dragi Jože! Ob koncu teh skromnih poslovičnih besed se ti v imenu celotne slovenske lovske organizacije zahvaljujem za vse tvoje veliko delo v dobro vsega slovenskega lovstva! Ostal boš nepozaben v naši lovski organizaciji, v številnih lovskih družinah, med lovci, med ljudmi.

Z njegovo soprogo in drugimi njegovimi svojci delimo skupno bolečino in jim izrekamo globoko sožalje.

1 Za predsednika Lovske zveze Ljudske republike Slovenije je bil izvoljen na lovskem zboru LR Slovenije, 28. 5. 1950, razrešen pa na občnem zboru Lovske zveze Slovenije, 17. 6. 1967.

2 Prva jugoslovanska lovsko-ribiška razstava v Ljubljani je bila od 14. do 24. maja 1955. Odprl jo je dr. Jože Benigar.

3 Dr. Benigar je 28. 2. 1959 slovesno odprl dom slovenskih lovcev v Ljubljani, Župančičeva 9, in razvil tudi prapor Lovske zveze Slovenije.

4 V Bistri pri Vrhniki je bil 19. 10. 1958 odprt lovsko-ribiški muzej, za metek sedanjega Slovenskega lovskega muzeja.

5 V letu 1962 je bilo izvedeno prvo bonitiranje lovišč v Sloveniji.

Člana LD Suha krajina v častnem spremstvu do groba in dokler se zadnji udeleženec pogreba ni poslovil od dr. Jožeta Benigarja

V letu 1963 je LZS zgradila v Tomačevem pri Ljubljani novo strelišče na umetne golobe. Slovesno ga je odprl dr. Jože Benigar, 23. 8. 1963.

Preparatorška šola, osnovana s pomočjo LZS, je pričela s poukom konec leta 1963.

6 Temeljni zakon o lovstvu SFRJ je sprejela skupščina SFRJ 2. 4. 1965. V času predsednikovanja dr. Benigarja Lovski zvezi Slovenije sta bila sprejeta tudi republiška lovska zakona: 29. 6. 1954 in 30. 6. 1966.

7 V Ljubljani, 27. in 28. 9. 1965.

8 Dr. Benigar je bil častni član Zveze lovskih družin Ptuj in lovskih družin: Suha krajina, Podlehnik, Hrenovice, Polšnik, Koper in Ptuj.

9 Slovensko delegacijo na prvo medpokrajinsko lovsko konferenco v Celovcu je vodil dr. Benigar. Konferenca so se udeležili zastopniki deželni lovske zveze avstrijske Koroške, avstrijske Štajerske in slovenske Republiške lovske zveze.

V času, ko je Lovski zvezi Slovenije predsedoval dr. Benigar, je bilo skupno 15 medpokrajinskih lovske konferenc in na 12 konferencah je slovenske delegacije vodil dr. Benigar.

10 Predsednik Zveze čebelarских društev za Slovenijo je bil od 1974. do 1978. leta. Bil je tudi podpredsednik Zveze čebelarских organizacij Jugoslavije in član njenega izvršnega odbora.

Ko je predsednik Briški končal, je stopil k žari, se odkril, snel z lovskega klobuka zeleno vejico in jo spoštljivo položil k posodi s pepelom dr. Benigarja. Medtem je iz zvočnikov zadonela lovska, ki so jo

zapeli tudi lovci iz Suhe krajine. Na povelje »lovskemu tovarišu Jožetu Benigarju zadnji lovski pozdrav« so zadonele tri kratke lovske melodije iz petih rogov lovske skupine iz LD Šmartno pri Litiji. Glasovom lovske rogov so se za pokopališkim zidom pridružili strel lovske tovarišev iz LD Pugled, katere član je bil dr. Benigar. Odjeknili so v oblačno, »jokajoče« nebo, oznanjujoč poljem, gozdovom in goram, da je za vselej konec lova enega najzaslužnejših slovenskih lovcev.

Medtem pa se je že pomikala mimo žare množica udeležencev pogreba, ki so izkazovali poslednjo čast pokojniku. Godba milice pa je igrala Chopinovo in druge žalostinke.

Zadnji so zapuščali nekdanjega dolgoletnega predsednika njihove organizacije — lovci, drug za drugim, več sto iz skoraj vseh delov Slovenije. Prišli pa so tudi iz zamejstva. Spoštljivo so se odkrivali, snemali zelene vejice s klobukov in jih spuščali k žari. Drug za drugim so stopali tudi praporščaki z lovskimi prapori. Prav nazadnje se je sklonil nad žaro prapor Lovske zveze Slovenije, izražajoč čast in spoštovanje predsedniku, ki je 17 let odločno in požrtvovalno vodil celotno slovensko lovsko organizacije po poti napredka in varstva divjadi.

Kako ohraniti fazana ob takšnih razmerah?

Jože Dolenc ml., LD Cirkovce na Dravskem polju

Sem član lovske družine, ki spada v Zvezo lovskih družin (ZLD) Ptuj in šteje 31 članov, ki upravljamo lovišče s površino 2900 ha oz. z lovno površino 2500 ha. Nekoč je bilo v tem lovišču dovolj fazanov, zajcev in jerebic. Vodimo statistiko, ki nam kaže, da je v nekaj kratkih letih stalež male divjadi zelo upadel.

Bral sem članek Lojzeta Černeta »Brez remiz ni gojitve fazanov« (Lovec, št. 2/80), v katerem razpravlja in predlaga, kako bi bilo mogoče ohraniti lepega dolgorepca fazana in sploh malo divjad v naših loviščih.

Tudi naša LD je ena izmed več družin, ki se borijo za ohranitev fazana. Poskusili smo z vlaganjem. Kebčke smo, po moji presoji, pravilno gojili v ne popolnoma zaprti obori. Pred izpustitvijo smo jih označili z obročki. Upali smo, da smo z izpustitvijo povečali število fazanov v lovišču, a smo bili ob koncu lovne dobe razočarani. Od vseh 100 izpuščenih smo jih uplenili le 8. Ni smo mogli razumeti, zakaj takó.

Sedaj vemo le to, da fazani, ki smo jih izpustili, čeprav v predele, kjer

so bile zanje najboljše možnosti — niso bili sposobni samostojnega življenja. Saj so bili popolnoma neplahi in zato lahek plen roparic in tudi človeka. Ker fazank sploh ne streljamo, je tembolj nerazumljivo, da je dokajšnje število fazank dajalo tako majhen letni prirastek.

V zadnjih nekaj letih je prišlo v našem lovišču do velikih sprememb. Kmetijski kombinat je preoral velik kompleks zemlje, ki ga obdeluje samo strojno. Na tej veliki površini sedaj tudi ni nikake podrasti, kot so buče, sončnice, razne trave in pleveli. Prej je bila vsa ta podrast dobro zavetje, nudila je pa tudi hrano fazanom in drugi mali divjadi. To divjad so pa tudi razredčila razna škropiva in umetna gnojila. Vsekakor kombinati uporabljajo agrokemična sredstva v prevelikih količinah.

Zlasti nas je prizadelo, ker je kombinat preoral tudi steze in poti med njivami. Pravzaprav si je to privoščila oseba na vodilnem mestu, ki naj bi bila moralno neoporečna. To zadevo bi namreč z nekaj dobre vo-

lje mogli urediti drugače, v korist lovišču in kombinatu.

Nedaleč od tega velikega kmetijskega kompleksa imamo še druge probleme. Tam so pričeli urejati potoke. Razširili in poglobili so struge in tudi spremenili njihove smeri. Pričeli so z melioracijo. Uničili so veliko gozdičev in tudi večjih gozdov, travnikov in mej med njivami. Tukaj so bile življenjske možnosti za fazana in zajca zelo zadovoljive. V mejah je imela mala divjad odlična zatočišča in na travnikih dobro pašo. Ko bi lovci imeli vsaj možnost zasaditi drevje ob teh popolnoma golih, sicer lepo urejenih strugah! Vodno gospodarstvo, ki vsa ta dela vodi, tega ne dovoli.

Takšna je torej podoba našega lovišča. Najbrž bo pa še slabša, saj se nam obeta tudi velika farma kokoši, ki nam jo bo »podarila« Perutnina-Ptuj.

Vsak član naše LD pozimi oskrbuje po dve krmišči. Zmanjšali smo tudi odstrel, a stalež se ne veča, pač pa manjša.

Tako torej, dragi fazan, v dveh velikih predelih našega lovišča nimaš več življenjskih možnosti! Kam boš torej šel? In to vprašanje naj bi sedaj padlo edino na lovce, kakor da bi bili mi glavni krivci! Lovci naj bi torej za ohranitev fazana naredil čudež oziroma ustvaril življenjske možnosti, kar je praktično nemogoče.

Kako torej izboljšati življenjske možnosti za malo divjad v našem in drugih loviščih z enakimi ali podobnimi razmerami? Svoje zemlje namreč nimamo in je kljub finančnim možnostim ne moremo kupiti, da bi zasadili remize. Po drugi strani nam pa lovne površine urejajo drugi, kakor kmetijski kombinat, vodno gospodarstvo in povrhu še Perutnina-Ptuj!

Lovci trdimo, da je v splošnem ljudskem interesu varstvo narave in divjadi. Nihče nam tega ne oporeka. Toda, ko gre za dejansko razrešitev določenega vprašanja v zvezi z varstvom divjadi, lovstvo navadno po-

Vedno manj fazančkov se izvali in doraste v naravi

Foto M. Hain, Diana

tegne krajši konec. Celotna družba pa bi lovce morala podpirati, saj je pravzaprav vse naše in od lova lovci nimamo materialnih koristi, kakor si to še dandanes nekateri predstavljajo.

Če bi poleg lovcev tudi drugi razmišljali o teh vprašanjih, ki zaenkrat tarejo najbolj člane lovskih družin, bi bilo kmalu dovolj prostora za remize, meje, podrast, razna zelišča in s tem tudi za fazana.

Želim, da bi kak strokovnjak s tega področja odgovoril na zastavljena vprašanja. Pričakujem tudi kak pаметen nasvet, ki ga bomo lovci z zadovoljstvom sprejeli in izvedli, kolikor bo to možno. Z divjadjo vred — z malo in veliko — smo prizadeji tudi lovci, ko gledamo in poslušamo, kako pod stroji izginja naša lepa in divjadi tako potrebna narava.

Dodatek:

J. Dolenc je zelo natančno ugotovil vzroke upadanja številčnosti fazana. Podpisani sem lansko leto napisal članek v 2. št. Lovca na strani 37 pod naslovom »Brez remiz ni gojitve fazanov«.

Pisec J. D. zastavlja kot svoje glavno vprašanje, kaj storiti, ne le v lovišču njegove LD, ampak po vsej Sloveniji, da bi fazana še obdržali v loviščih. Že sam pa meni, da je izhod v ustreznih življenjskih razmerah za to divjad in da so pri tem najvažnejše remize.

Drugo, bolj zaskrbljujoče vprašanje pisca je, kako ohraniti oziroma izboljšati okolje za fazana, ko vemo, da z zemljišči gospodarijo upravljalci, ki ne upoštevajo fazana ne druge male divjadi, kateri se iz dneva v dan oži in slabša življenjski prostor.

Lovci smo pri reševanju tega problema dokaj nemočni, vendar ne povsod. Nekaterim lovskim družinam je le uspelo ohraniti fazanje remize ali pa jih umetno zasaditi. Kjer so z remizami uspeli, so ohranili tudi fazana. To naj bo v premislek tudi vsem tistim, ki dvomijo v uspeh remiz in iščejo vse druge vzroke za sedanje slabo uspevanje fazana. Zato na tem mestu še enkrat ponovimo, »brez remiz ni gojitve fazana«. Vsi drugi dejavniki, ki tudi vplivajo na stalež te divjadi, so mnogo manjšega pomena. Če fazan nima ustreznih življenjskih možnosti — odličnih remiz, potem je popolnoma razumljivo, da tudi vlaganje ne da željenega uspeha, pa naj gre za umetno vzrejene ali v naravi odlovljene fazane.

In kako priti do fazanjih remiz? Kjer je to možno, se je potrebno dogovoriti z

Fazana pred spopadom za rastišče

Foto M. Hain, Diana

gozdarji za poseben režim sečnje ravninskih gozdov, poljskih živih mej in raznih že preveč odraščanih grmišč (z izsekavanjem na golo in ponovnim naravnim zaraščanjem teh površin v gozd).

Druga možnost pa je, da lovska družina osnuje lastne remize s pridobitvijo zemljišč (z nakupom ali da jih vzame v najem).

Pri urejanju okolja za fazane moramo tudi upoštevati, da ta divjad zahteva

precej urejenih remiz. Po čeških merilih je potrebno, da dosežemo odstrel 500 fazanov, ca. 40 ha fazanjih remiz. Pri reševanju vprašanja glede ohranitve in izboljšave okolja za fazane, pa tudi za drugo divjad, bo potrebno, da se bolj dejavno kot doslej vključijo vse lovske organizacije, kakor lovske družine, zveze lovskih družin, lovskogojitvena območja, gojitvena lovišča in še zlasti Lovska zveza Slovenije.

Lojze Černe

STEKLINA NA OBMOČJU SR SLOVENIJE

Od 16. 4. do 15. 5. 1981 so z območja 44 občin laboratorijsko preiskali glede na steklino skupno 458 trupel živali oz. njihovih delov: 230 lisic, 42 psov, 85 mačk, 2 govedi, 1 ježa, 7 zajcev, 40 srnjadi, 1 gamsa, 40 jazbecov, 1 dihurja, 4 kune, 2 podgani in 3 pižmovke.

Virološki inštitut veterinarskega oddelka Biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri 175 živalih z območja naslednjih 26 občin: Domžale (13 lisic, 2 jazbeca), Dravograd (1 lisica, 2 jazbeca), Idrija (8 lisic, 2 jazbeca, 1 dihur), Jesenice (2 lisici), Kamnik (22 lisic, 3 srne, 2 jazbeca), Kranj (14 lisic, 2 psa, 1 mačka, 1 jež, 3 srne, 1 jazbec), Litija (5 lisic), Ljubljana-Šiška (1 lisica), Ljubljana-Vič-Rudnik (5 lisic), Logatec (1 mačka), Maribor (20 lisic, 2 srni), Mozirje (2 lisici), Nova Gorica (5 lisic, 1 jazbec), Ptuj (2 lisici), Radlje ob Dravi (4 lisice, 2 jazbeca), Radovljica (4 lisice, 1 jazbec), Ravne na Koroškem (1 lisica), Slovenj Gradec (3 lisice), Sl. Konjice (1 srna), Škofja Loka (3 lisice), Šmarje pri Jelšah (9 lisic, 1 srna), Tolmin (11 lisic, 2 jazbeca), Trbovlje (3 lisice), Tržič (1 lisica), Zagorje ob Savi (2 lisici) in Žalec (3 lisice).

Med bolnimi živalmi je bilo še vedno največ lisic (82,29 %). Drugih steklih divjih živali je bilo 15,43 %, domačih pa 2,29 %.

Očitno je nastopil čas sezonskega pojemanja epidemije stekline, kar dokazuje manjše število občin s steklimi živalmi (prej 31, sedaj 26), kakor tudi samo število obolelih živali, ki je za več kakor polovico manjše od števila steklih prejšnji mesec (prej 371, sedaj 175).

Pričakovati je, da se bo zmanjševanje števila steklih živali nadaljevalo čez poletje, kar pa nikakor ne sme privedi do tega, da bi sprejete odločitve, zlasti glede redčenja lisic, omilili ali celo opustili. To bi se nam prav gotovo jeseni močno maščevalo.

Republiška veterinarska uprava

Beseda o divjem prašiču

Blaž Krže

Ko v našem »Lovcu« prebiramo zanimive prispevke o lovu in lovstvu v drugih deželah, hote ali nehotе primerjamo njihove razmere z našimi. Dejstvo je, da je naše lovstvo družbeno samoupravno opredeljeno in na zavirljivi ravni, da pa se možnosti, ki jih imamo, često nočemo ali ne znamo posluževati.

Želim predvsem poudariti našo, pogosto tako »visoko lovsko pravičnost in humanost« do divjih prašičev. Zdi se mi, da je odnos mnogih lovcev do divjih prašičev že podzavestno drugačen kakor do divjadi drugih vrst. Tudi za strel na divjega prašiča se lažje odločimo kakor na divjad drugih vrst.

Toda, nekateri bodo dejali, češ saj smo sprejeli samoupravni sporazum o enotnih gojitvenih smernicah, s katerimi zagotavljamo ustreznejšo strokovnost tudi pri varstvu in gojitvi te divjadi. Bodimo pošteni — v kolikih lovskogojitvenih območjih pa te smernice dejansko izvajajo?

In tudi tam, kjer so se v zadnjih letih stvari le obrnile na bolje, še zdaleč ni čas za samozadovoljstvo in hvalo. Le kje so divji prašiči vseh starosti zastopani v ustreznem številu? Kdaj bo odstrel mladičev (pujsev in ozimcev) zares dosegel željeni delež 80 %? Še dolgo ne, če bo tako šlo naprej! Saj je med uplenjenimi prašiči še vedno prevelik delež srednje starih, doraščajočih živali!

Prepričevalno in vztrajno si moramo prizadevati za ustrezen odstrel lanščakov (in nevodečih enoletnih svinj), za popolno varovanje srednje starih prašičev, za omejen oz. posameznim lov. organizacijam dodeljen odstrel zrelih merjascev, zlasti pa za popolno varovanje vodečih svinj vsako leto vsaj do 1. novembra, kakor je dogovorjeno s samoupravnim sporazumom o gojitvenih smernicah.

Na ogroženih kmetijskih površinah seveda odstreljujmo mladiče in še

enkrat mladiče (pujse in ozimce)! Vse leto! V gozdovih pa naj imajo prašiči vse do jeseni mir in dovolj ustrezne dopolnilne hrane! Spomladi, poleti in v zgodnji jeseni na krmiščih za divje prašiče ne sme pasti niti en strel! Prav tako tudi ne na raznih »privatnih« krmiščih, četudi lovec oskrbuje tako krmišče iz svojega žepa in nosi tjakaj koruzo na svojem hrbtu! Vsa krmišča v lovišču naj bodo evidentirana oziroma v krajih, ki jih določi LD! Kakor so nekoč (ponekod še vedno!) »ohišnice« v lovišču razdvajale kolektiv lovske družine, še bolj ga razdvajajo »privatna« krmišča.

Vsa ta vprašanja so rešljiva z večjim deležem morale v lovskih organizacijah in pri posameznikih, morale do uresničevanja obveznosti v samoupravnih sporazumih ali družbenih dogovorih, dejanske humanosti in lovske pravičnosti. Tudi s tem dokazujemo vpetost lovstva v socialistično samoupravljanje.

Odstrel vodeče svinje ni le proti načelu lovske etike, ampak tudi proti gojitvenim smernicam!

Foto E. Mihevc, Diana

Porezen z južnimi pobočji

Foto A. Razpet

Porezen

Anton Razpet

Severno od Cerkna nad izvirom potoka Zapoška se dviga predalpska gora Porezen (1622 m), zelo bogata z gorskim rastlinjem. Lovci pa poznajo Porezen in njemu pripadajoče doline in hribe kot bogato domovanje divjadi in drugega živalstva.

Velik vpliv na bogato rastlinstvo in živalstvo ima nedvomno značilna geološka sestava tal. Na Cerkljanskem se je razgibana sedimentacija skrilavcev, peščenjakov in karbonatov nadaljevala še v delu geološke dobe triasu, vso juro in se zaključila šele v kredi. Med plastmi je zanimiv dolomit s črnimi gomolji rožencev, ki je nastal na zaključku triasa. Iz tega dolomita sta zgrajena spodnji in srednji del Počanske gore, Porezna, Otavnika in Kojce. Nad njim se je odložila plast temnih skrilavcev, v katerih se nahaja manganova ruda. Na površinska raziskovalna rudarska dela, ki so bila tod v preteklosti, lahko naletimo še danes na južnih pobočjih Porezna in Počanske gore.

Opisana geološka sestava tal ozemlja, ki spada v idrijsko občino, ima tudi svojevrstno zemljepisno lego predalpskega predgorja. Zato je področje izredno bogato z ostanki terciarnega alpskega rastlinstva. Vsak planinec, pa tudi lovec, ki je obenem sodelavec Gorske straže, bosta že pri prvem vzponu ugotovila, da je Porezen zares naš največji »rožni vrt«. Vrh je gol, grebeni (Medrce, Velbnik, Berečica, Vrše, Hum, Cimprovka, Hoč, Durnik) so pa poraščeni s pritlikavimi bukvami, smrekami, nizkimi jelšami, jesenskim resjem in ponekod tudi z ruševjem.

V južnih stenah Porezna v maju zarumeni naše največje rastišče lepega jegliča ali avriklja. V juniju cvetijo kamnokreči, homulice, travnolistna perunika, črna in rdeča murka, alpska in navadna mastnica, rjasti sleč, zelo redek je že rumeni svišč. Kasneje pa cvete panonski svišč. V strmem južnem pobočju se vse bolj razvija eno najlepših rastišč alpske močine ali kraljice gora. Tu uspevajo še talin, gorski srobot,

krvomočnice, preobjede, zvončnice, repuši, klinčki, rožnati kočjak, kranjska in turška lilija. Jeseni povsod zaplavita svilincasti in navzkrižnolistni svišč. Prav ob vznožju Porezna je preimeniten poleti cvetoči loški maček.

Močna industrija tovarne »ETA« v Cerknem je zaposlila vso delovno silo okoliških vasi, tako da pobočja niso več pokošena in se marsikje počasi zaraščajo. S tem se spreminja rastlinstvo nekdanjih pašnikov in košenic. Vse več in več je jelševja, robidovja, malinovja, borovničevja, tako da ima divjad zelo dobro kritje, kar je poleg hrane in vode bistvenega pomena.

Na območju celotnega Porezna gojijo divjad in gospodarijo z njo kar štiri LD. Južno in vzhodno pobočje pripada LD Porezen-Cerkno. Severno in zahodno pobočje pripada LD Podbrdo. Z vznožjem Porezna na vzhodni strani gospodari LD Sorica. Del vznožja na jugozahodni strani Malega Porezna pa upravlja LD Otavnik. Lovci vseh štirih LD namenjajo veliko pozornost gojitvi divjadi, zato so na tem območju telesno krepke, trofejno močne in zdrave živali.

Najštevilnejša prvobitna lovna divjad je srnjad. Značilno zanjo je, da

ODLOČBA

O vlogi Lovske zveze Slovenije s št. 11/26, z dne 1. 6. 1981, za odstrel jelenjadi izven redne lovne dobe, predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS na podlagi drugega odstavka 14. člena Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76)

odloča:

Dovoljuje se odstrel jelenjadi:

- telic (junic) od 1. julija do 31. avgusta 1981,
- enoletnih jelenov (lanščakov) od 1. julija do 31. julija 1981.

Odstrel po tej odločbi se dovoljuje pod pogoji:

1. Odstrel se šteje v izvrševanje odstrela jelenjadi po številu in strukturi, ki je planiran za leto 1981.
2. Vsebina vampov, ki je potrebna za analizo prehrane jelenjadi, se mora oddati odseku za lovstvo pri Inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije, če je to potrebno za raziskovalno nalogo »Biološki ukrepi za ravnotežje v kompleksu gozd—divjad«.

Lovska zveza Slovenije obvesti vse lovske družine o spremenjeni lovni dobi po tej odločbi prek zvez lovske družin, Skupnost OZD za lovstvo in ribištvo Slovenije pa o tem obvesti vsa gojitvena lovišča in Zavode za gojitev divjadi. Odločba naj bo objavljena v reviji LOVEC.

Kolkovina po tar. št. 3 zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72 in 23/77) je razveljavljena na vlogi.

Obrazložitev

Iz povzetka srednjeročnih načrtov lovske organizacije izhaja tudi obveznost o postopnem zmanjševanju številčnosti jelenjadi v Sloveniji. Številčnost naj bi v srednjeročnem obdobju zmanjšali za 25 %.

Sorazmerno kratka lovna doba ponekod ne zagotavlja količinske in kakovostne izvršitve letnih načrtov odstrela.

Nekatera gojitvena lovišča v SR Sloveniji sodelujejo z Inštitutom za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije pri raziskovalni nalogi »Biološki ukrepi za ravnotežje v kompleksu gozd—divjad«. Za to nalogo je pomembno tudi to, da se analizira prehrana divjadi prek celega leta, ne pa samo v času redne lovne dobe.

POUK O PRAVNEM POSTOPKU: Zoper to odločbo nista možna niti pritožba niti upravni spor.

Republiški podsekretar
Marjan Trebežnik, dipl. inž.

V zvezi s cit. odločbo Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je bila izdana tudi ob upoštevanju mnenja Lovske zveze Slovenije, **vse lovske družine in lovce opozarjamo zlasti** na naslednje:

1. Odločba je bila izdana predvsem zato, da bi v določenih področjih Slovenije omogočili količinsko in kakovostno (strukturno) **izpolnitev načrta** za odstrel jelenjadi.

2. Znano je, da v poletnih mesecih (tudi zaradi daljšega dne) jelenjad izstopa bolj zgodaj, tako da je možna natančnejša in **zanesljivejša presoja pred strelom**.

3. V juliju in deloma v avgustu jelenom-lanščakom (šilarjem) prvo rogovje raste najbolj, **zato tedaj njihove kakovosti ni možno presojati po razvitosti (višini) šil**.

Edino merilo je lahko le popolna ali podpoprečna **nerazvitost čelnih nastavkov**, še zlasti **slaba telesna razvitost**. Uporaba teh meril v praksi pa seveda zahteva ustrezno strokovno znanje.

4. Pri odstrelu košut-telic (junic) se tudi ravnamo po njihovi **telesni razvitosti**. Z odstrelom pa se ne prenaaglite! Natančno se prepričajte, če ne gre za vodečo košuto! Možno je, da košuta tele odloži in se v njegovi bližini pase sama.

5. Z ozirom na poletno vročino in druge vplive je posebno pozornost treba **nameniti tudi ravnanju z uplenjeno jelenjadjo** (pravilno iztrebljenje, ohlajitev in čimprejšnji transport).

Strokovni sekretariat LZS

se v zimskem času umakne na nižje prisojne lege. Pred okoli 20 leti so bili tod pašniki in na vseh travnikih so kosili. Takrat divjad ni imela pravega miru, vznemirjali so jo pašna živina in ljudje, predvsem ob košnji. Sedaj tega ni več. Zato se je stalež srnjadi vsaj podvojil. So dolinice, ki jim lovci pravimo kar »štala« (hlev). V lovišče LD Porezen-Cerkno je prišel 16. avgusta 1975 na srnjaka pisatelj Tone Svetina. Naš gospodar je odredil, da ga bom jaz vodil na lov. Zgodaj zjutraj sva se iz lovske kočice na Šašu odpravila proti Medrcam. Nisva niti še prešla polovice poti, ko je začelo močno deževati. Pred ploho sva se zatekla v pastirsko bajto na Planini. Dolgo sva vedrila, a deževati ni nehalo. Zato sva se kar v dežju vrnila v lovsko kočico. Približno ob desetih se je zvedrilo in Porezen je obsijalo sonce. S pisateljem sva se hitro odpravila spet na lov. Šla sva po isti poti kakor zjutraj. A videla sva le enega srnjaka in še ta je že prej, preden sva ga ocenila, izginil v goščavo. Gast je že izgubil upanje. A sem ga potolažil:

»Srnjaka bova gotovo dobila, če ne drugje, v »štali'«.

»V kakšni štali?« je vprašal Tone.

»No, hitro pojdiva, da bova prej tam,« sem se izmuznil vprašanju. Po dobre pol ure hoda sva se dvignila nad dolino Medrce. Pred nama, vzhodno od spomenika na Poreznu, se je odkrila nova lepa dolina, ki ji lovci pravimo »štala«.

Takoj sva hkrati zagledala kar dva srnjaka, nekaj trenutkov zatem še enega. Ko sva ocenila vse tri, je pisatelj najprimernejšega uplenil. Po številčnosti na drugem mestu je

gams, ki se je na Porezen priselil s Črne prsti, Rodice in Ratitovca. V zadnjih 15 letih so se gamsi tako razmnožili, da so zavzeli stanišča v nižjih predelih, kot so Cimprovka, Veliki in Mali Nivč ter Drnovo.

Jelenjad, ki se zadržuje le v velikih gozdovih, je na Poreznu redka in posamezne živali so le prehodni gostje.

Na Poreznu pa so zelo ugodna stanišča za divje prašiče. Številčnost te divjadi se je v zadnjih petih letih tako povečala, da je na pobočjih te gore in v njeni neposredni sosesčini divji prašič že stalen. Med drugim to potrjujejo tudi sledovi na nekosenih travnikih. Za LD Porezen je ugodno, ker kmetje travnikov več ne kosijo, zaradi tega lovski družini ni več treba plačevati škode, ki jo povzročajo divji prašiči.

Lisica živi na vsem Poreznu. Pojavljata se tudi obe kuni, zlatica in belica, zlasti v srednje velikih smrekovih gozdovih na vznožju Porezna. Premajhni pa so ti gozdovi, da bi za stalno privabili rjavega medveda. V njih namreč ne najde mirnega zavetišča. Kot prehodni gost redkokdaj pride, a kmalu odide. V vznožju Malega Porezna, blizu zapuščene kmetije pri Mušču, pa je bil rjavi medved že uplenjen. Tudi drugi vsejedec jazbec je zvest domačin tega območja.

Na Poreznu je tudi še precej rastišč divjega (velikega) petelina, od vznožja do sredine pobočja. Pri 1000 in več m nadmorske višine, kjer drevje prehaja v grmičevje in ruševje, so na Poreznu odlična stanišča malega petelina ali ruševca. Stalež ruševcev se je v zadnjih 10 letih na Poreznu povečal dvakratno. Na vrhu Porezna, kjer stoji spomenik padlim partizanom, razpadajoči bunkerji in kaverne ter planinska koča, dejansko obnovljena bivša italijanska karavla, je poiskala svoj dom z zakonom vse leto zaščiten belka. Vidi se tudi nekaj kit skalnih jerebic ali kotorn, ki se spustijo celo do labenjskih Leh in Ravn pri nadmorski višini 500—600 m. Po vseh gozdovih Porezna živi zelo redek in plašljiv gozdni jereb. Poljski zajec je zelo pogosten. Videvajo ga celo do nadmorske višine 1300 m. V zadnjih letih opažamo na Poreznu vedno več planinskih zajcev, o katerih smo že mislili, da so izumrli. Zlasti planinske zajce vidijo lovci

Kolikšna višina rogovja, kakšna grbičavost, kakšna somernost! Srnjaka je leta 1979 uplenil Tone Veteršek v lovišču Lovske družine Boštanj (Zveza lovskih družin Posavje). Rogovje je bilo ocenjeno na razstavi »Narava — divjad — lovstvo, Ljubljana 1981« s 131,30 točke in nagrajeno z zlato medaljo. Foto J. Pesjak

v maju, ko hodijo zasliševati velike peteline in poslušati ruševce. V tem času planinski zajec ravno menja zimsko dlako s poletno.

Visoko pri oblakih tu in tam nad Poreznom zakroži planinski orel, ki pripadra s Črne prsti ali Rodice. Sem predvsem prihaja po hrano, ko ima mladiče. Zelo pogosto pa ga vidimo tudi v pozni jeseni. Precej redka sta kragulj in skobec. Kanje pa so se zelo razmnožile, tako jih v okrilju Porezna jadra tudi po pet družin. Nerazumljivo je, zakaj si je mišar izbral domovanje tako visoko v gorah. Navadno kanja ali mišar čepi na drevesu ob robu gozda, v dolini ob njivah, in preži na miši.

To je v grobem glavna divjad na območju Porezna. Ne smemo pa pozabiti tudi tistih živali, brez katerih bi bili gozdovi in travniki pravzaprav pusti. Najprej so to drobne ptice, tako selivke kot stalne ptice. V velikih jatah preletavajo dolinice Porezna lastovke. Pogosten je srakoper, ki navadno sedi vrh drevesa in

z bistrimi očmi ogleduje okolico. Zelo koristna kukavica s svojim kuku vabi pomlad, toploto in sonce na Porezen. Zato jo še kako radi slišimo. Med selivkami so pogostni še: hudournik, pogorelček, šmarnica, škorec, golob grivar, grlica in ščinkavec. Pogostne so zelo koristne sinice. Ob robovih gozda živi taščica z značilno rdečimi prsi. Pogosto naletimo na kosa, kalina, brgleza. Že od daleč slišimo trkanje žoln po votlih deblih. Med najbolj ljubke prebivalce gozda v vznožju in na pobočju Porezna pa spada veverica. Prav tako njen sorodnik polh, ponočnjak, ki človeške družbe ne mara. V nočnih urah ga večkrat vidimo in slišimo.

Rastlinstvo in živalstvo Porezna privabita slehernega. Posebno lovca ob vsakem srečanju z živaljo prešine zadovoljstvo, ga sprost, da pozabi na skrbi. Narava vsakemu svojemu ljubitelju posvoje vrača ljubezen: sprošča ga in mu daje novih moči za premagovanje vsakdanjih težav.

Kako je nastalo in se razvijalo puškarstvo v Borovljah

Po članku avtorja J. Šajnika v Koledarju Družbe sv. Mohorja za leto 1889 — priredil Rado Košir

Po letu 1473, ko so Turki pogosto napadali slovenske pokrajine, so deželni stanovni sklenili utrditi Celovec z obzidjem in z orožarno. Cesar Ferdinand I., ki je vladal od 1522. do 1564. leta, je poklical na Koroško slovite puškarje iz Belgije (iz mesta Lütticha), da bi izdelali potrebno število pušk za deželno orožarno v Celovcu s 4000—5000 vojaki. Belgijski puškarji so se naselili v Borovljah in tam razvili prvo, dolgo edino puškarsko obrt na Avstrijskem. Nepretrgani turški boji in tridesetletna vojna v nemških deželah (od 1618 do 1648) so pripomogli, da so puškarji imeli v tistem času dosti dela in zaslužka. Da so Borovlje hitro zaslovele po vsem svetu, je dokaz tudi Valvasorjev zapis v knjigi »Topografija vojvodine Koroške« iz leta 1688, kjer piše:

»Pol milje po dolu blizu Drave ležijo po vsem svetu znane, pod Imbrški grad podložne Borovlje, kjer stanujejo sami puškarji, kovači in žičarji.«

Puškarstvo pa se ni razvijalo samo v Borovljah, temveč tudi po okoliških vaseh. Tudi delitev dela so v tistih časih že poznali.

Vse puškarstvo je bilo razdeljeno na »mojsternije«. Bilo jih je sedem: puškarji, kovači, privijalci, izdelovalci, okovači, celinarji in kopitarji. Kasneje so nastali še paskvilerji, gladilci in pilarji. Mojsternije niso bile enako močne. Največ je bilo vselej celinarjev in kopitarjev, najmanj pa kovačev. Zveza med mojsternijami je bila zelo trdna, tako da noben mojster ni smel izdelati cele puške. Kopitar je na primer smel puške samo nasajati, kovač ni smel cevi, ki jo je sam zvaril v lastni fužini, do konca izdelati. Ko je prišlo cesarsko naročilo z Dunaja, so trije ali štirje premožni puškarji-trgovci prevzeli naročilo in ga razdelili med mojsternije, te pa naprej med svoje mojstre. Trgovci so potem prevzemali od mojstrov izdelane puške dele, jih sestavljali v puške ter jih po opravljenih pregledih cesarskih pregledovalcev, odpošiljali

Borovlje na Koroškem sredi prejšnjega stoletja

naročniku. Da se je ohranil predpisani red, so bili vsi puškarji vpisani v zadrugo, ceh ali lôt. Puškarsko zadrugo je kasneje znova dala potrditi cesarica Marija Terezija, ki so jo imenovali pokroviteljico rokodelstva in je izkazovala posebno pozornost puškarstvu v Borovljah.

Tabela posreduje števila vpisanih

mojstrov. K tem pa je potrebno prišteti prav toliko pomočnikov in učencev. Iz razpredelnice je razviden tudi razcvet oziroma upadanje puškarske dejavnosti. Zlate čase so imeli Borovljani takrat, ko so se njihovi vladarji vojskovali. Največ pušk so v Borovljah izdelali po podatkih med sedemletno vojno (1756—1763).

Števila mojstrov obrtnikov, vpisanih v puškarski zadrugi v Borovljah

Mojsternije (mojstri obrtniki)	Leto					
	1815	1844	1852	1875	1876	1878
puškarji	1	1	2	15	17	20
kovači	2	8	7	7	6	6
privijalci	15	9	8	5	4	1
izdelovalci	24	25	14	9	8	6
okovači	46	57	56	23	23	13
celinarji	130	126	107	31	30	19
kopitarji	65	70	57	39	36	22
pilarji	—	5	4	1	1	1
gladilci	—	7	2	2	2	2
paskvilerji	—	—	—	—	—	2
Skupaj	283	308	257	132	127	92

Opomba: V tabeli in v članku je več starih slovenskih izrazov izpred 100 let. Mojsternija ali mojstria je skupno ime za več mojstrov obrtnikov. Paskviler ali baskilar — je izdelovalec baskilov ali glav za puške.

Vojne s Turki in dolgoletni boj proti Napoleonu I. so zahtevale mnogo orožja. Koliko orožja so v Borovljah izdelali v tistih časih, zvezo iz zapisnikov cesarskih pregledovalcev.

V letih od 1800 do 1815 je zapisanih 126 752 pušk za pešake, 42 044 karabink in 56 956 pištol, skupaj torej 230 752, kar je za tiste čase ogromno. Ko so pozneje Francozi zasedli Koroško in s tem seveda tudi Borovlje, so Borovljani nadaljevali z delom in skrivoma pošiljali po Dravi puške proti Mariboru, za kar jih je kasneje cesar Franc I. počastil. Torej so, tako pripovedujejo zgodbe, merili dvajsetice s škafci in pili vino s ponvo iz škafa. S sklenitvijo miru s Francozi pa so tudi naročila začela upadati. Cesar-ska vlada ni več potrebovala toliko novega orožja. Leta 1816 je bilo naročenih le še 4000 pušk, 2500 karabink in 5000 pištol. Leto 1842 je boroveljskemu puškarstvu prineslo zopet nov udarec. Vlada je na Dunaju odprla prvo veliko tovarno vojaškega orožja vseh vrst, opremljeno z novimi stroji in v Borovljah naročala le še posamezne dele za puške. Tako sta odpadli dve najmočnejši mojsterniji: celinarji in kopitarji. Precejšnje število mojstrov se je takrat odpravilo na Dunaj, drugi pa so odpustili veliko delavcev. Pokazala se je slaba stran stare zadržne osnove, puškarstvo pa je bilo tudi preveč razdrobljeno. Za boroveljske puškarje so prišli hudi časi. Šele po letu 1850, ko je vlada puškarske Borovlje popolnoma zapustila, so Borovljani začeli izdelovati lovske puške. Sprva to ni šlo brez težav. Bila je velika konkurenca z velikimi tovarnami v Angliji, Belgiji in Franciji.

Le vztrajno delo in kakovostni izdelki so prodrli v svet. Laška vojna v letu 1859 in pa velika naročila iz Amerike v letu 1864 so nekoliko izboljšale položaj v Borovljah. V tem času so zgradili tudi veliko tovarno v Štajrah (Steyr) na Gornjeavstrijskem (Werndlova tovarna), ki je popolnoma prevzela cesarska naročila. Proti koncu prejšnjega, devetnajstega stoletja so se puškarji v Borovljah z vladno pomočjo zopet organizirali in leta 1878 odprli puškarsko šolo, v kateri so se izšolali svetovno znani puškarski mojstri, ki so se usmerili predvsem v izdelovanje izredno kakovostnih lovskih pušk, ki so prodrle v svet.

K u r r e n d e

Der kaiserl. königl. Landesstelle in
Krain.

Womit das Fabrikzeichen der Ferlach's Armaturmeisterschaft
kund gemacht wird.

Zu Folge höchster Hofverordnung vom 8ten, Empfang den 24ten d. M. ist der in dem Herzogthume Kärnten, im Klagenfurter Kreise befindlichen Armaturmeisterschaft zu Ferlach das ausschließende Recht erteilt worden, auf die in dasiger Fabrik hergestellten, und gehörig geprüften Gewehrsgattungen folgendes Bestätigungszeichen

zu setzen.

Welches hiemit zu Jedermanns Wissenschaft, besonders aber zur Nachricht der im Lande vorfindigen Feuer-gewehrfabrikanten bekannt gemacht wird.

Laibach den 27ten Jorung 1793.

Johann Graf v. Gaisruck,
Präsident, und Landeshauptmann.

Franz Graf von Guicciardi.

Prevod fotografiranega izvirnika:

Okrožnica

CESARSKO-KRALJEVEGA DEŽELNEGA URADA NA KRANJSKEM

s katero se daje na znanje tovarniški znak boroveljskega puškarstva. Z najvišjo dvorno odredbo od 8., prejeto 24. t. m., je v Vojvodini Kranjski, v celovškem okraju, nahajajočemu se puškarstvu v Borovljah podeljena izključna pravica, da v tamkajšnji tovarni izdelane in primerno preizkušene vrste orožja označi z naslednjim znakom (glej na sliki). Gornje se s tem daje na znanje slehernemu, zlasti pa še v deželi nahajajočim se izdelovalcem strelnega orožja.

Ljubljana, 27. februarja 1793

Graf Johann von Gaisruck,
predsednik in deželni glavar

Graf Franz von Guicciardi

Še enkrat: s kroglo ali s šibrami

France Avčin

Pod gornjim naslovom smo v 4. številki letošnjega Lovca, na strani 119, brali zanimiv, iskren in prizadet članek V. Mikuletiča o streljih na oba petelina. Vse v njem je res in prav, menim pa, da nekaj ni v redu: da namreč kaže samo eno plat medalje, tako glede krogle kakor šibera. Skušajmo pojasniti, kajti kot zagovornik strele s kroglo ne bi hotel nositi odgovornosti za grdo razstreljene peteline, s katerimi se morajo mučiti preparatorji, da rešijo vsaj oprsje z glavo ter repna peresa na deščico.

Če kdo strelja malega ruševca iz 8 × 57 IS z isto kroglo kakor divjega prašiča, npr. z našo grozljivo za-

ostalo »lovačko« PPU, mu ni pomoči. Njegovo tehnično lovsko znanje je takšno, da bi moral pasti pri lovskem izpitu. Podobno je, če strelja s (prepovedanim) »flobertom« .22 l. r., zlasti s kakšnim počasnim tekmovalnim strelivom (Pobeda), ki je sicer zelo natančno, a malo učinkovito. Začetne hitrosti ima le kakih 270 m/s, manj kot šibre tedaj, in zadetne energije na 50 m bore 80 J (joule), komaj 8 starih kilopondmetrov. Pristreljena v piko na 100 m, bo šla na 50 m vsaj 10 cm, torej za celega ruševca visoko nad merilno črto daljnogleda. Na drugi strani pa imamo danes iste nabojčke tudi v različnih izvedbah »HV« (High velo-

city — velika hitrost), zlasti v novih zvenceh ameriških izvedbah Stinger, Mini Magnum, Yellow Jacquet z luknjico v svinčeni konici, ki tudi z velikim petelinom opravijo dobro, če je dobro zadet seveda. Kaka presenetljivo učinkovita .22 WMRF (5,6 Magnum) je kot nalašč, vendar ne v izvedbi VM (polni plašč), ker deluje prešibko, v izvedbi HP (hollow point) — votla konica pa že preveč močno, že razbija. Pravšna je kroglica z delnim plaščem in oploščeno konico. Podobne so težave z

Socialistična republika Slovenija
REPUBLIŠKI KOMITE ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
LJUBLJANA

Številka: 323/A-010/81-II/ČE
Datum: 25. 5. 1981

ODLOČBA

O vlogi Lovske zveze Slovenije, s št. LZS/36 z dne 21. 5. 1981, za odstrel volkov izven redne lovne dobe, predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS na podlagi drugega odstavka 14. člena Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76)

odloča:

Dovoljuje se odstrel volkov v času od 1. junija 1981 do 15. marca 1982 v vseh loviščih v SR Sloveniji. Kolkovina po tar. št. 3 Zakona o upravnih taksah (Ur. l. SRS, št. 7/72 in 23/77) je razveljavljena na vlogi.

Obrazložitev:

Silvatična steklina se širi v predvidenih smereh tako, da je sedaj okuženo že območje 33 občin v Sloveniji. Zato morajo tudi lovske organizacije učinkovito ukrepati pri preprečevanju in omejevanju stekline.

Številčnost volkov je v Sloveniji majhna, vendar pa ima volk izredno velik življenjski prostor. Zato za stekline oboleli volk predstavlja nevarnost za človeka, za divjad in za domače živali, še posebej zaradi svoje agresivnosti.

Predlog skupščine Lovske zveze Slovenije, ki je na svoji 3. seji 28. marca 1981 obravnavala in sprejela tudi nekatere predloge ukrepov za preprečevanje in omejevanje širjenja stekline, je bil verificiran tudi na problemskem razgovoru o izvajanju ukrepov za omejevanje stekline, ki je bil 15. 3. 1981 v Ljubljani.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo nista možna niti pritožba niti upravni spor.

REPUBLIŠKI PODSEKRETAR
Marjan Trebežnik, dipl. ing.

.22 Hornet. V izvedbi VM (Vollmantel) — polni plašč večkrat kar pihne skozi cilj. Ko pa sem VM odstružil kak mm konice, je delovala izvrstno. Podobno velja za polno oplaščene krogle večjih kalibrov. Sam sem jih bil tako preurejene preizkusil vrsto različnih, tja do 8×57 IS (vojaške), na petelinih in fazanih. Tako trdim, da za te namene res pravšnega orodja v trgovinah še manjka: manjka nam krogla, ki bi imela enako krivuljo leta kot normalna lovska, ne bi bila pa razbijaška. Tudi če je izstrelna rana le 25 mm v premeru (npr. ABC), je za ruševca že mnogo in preveč. Če pa narediš ABC brez vložka v konici, kar scela, ji ostro odrezana stožčasta konica na majhne, občutljive cilje deluje dovolj močno, a na divjad sila prizanesljivo, pa naj bo celo iz 8×57 IS. Preizkusili smo jih hitre iz $6,5 \times 57$ R na fazanih: niti ganili se niso več, nič perja ne odleti, izstrel pod pernatim plaščem je v velikosti kalibra. Upam, da mi bo uspelo tovarno Hirtenberg pripraviti k izdelavi tako potrebnega naboja s kroglo ABC-S (Stanz-seka ali Strumph — topa), ki se povrh vsega malo meni za ovire, kot so vejice, listje ipd.

Vse močnejše krogleske pa imajo slabo lastnost, da močno razbijajo kamenje, pa drobci lahko od zadaj izničijo npr. ruševca, ki je pel na kamnitih tleh.

Tako se mora vsakdo, ki gre s kroglo na petelina, vprašati, kaj drži v rokah, predvsem pa poprej temeljito preizkusiti sebe kakor puško. Le tako ga tudi razdalja ne bo motila. In če bo petelin zgrešen, bo zagotovo tudi rešen.

S šibrami pa zgrešenih petelinov preprosto ni! Domala vsak streljan petelin dobi nekaj drobnih šiber, ki jih ne nakaže, odleti, dolgo boleha in končno klavrno pogine, če ga prej ne odreši kuna ali kragulj ali plinski orel itd.

To je nasprotna plat medalje, ki pa do preparatorja ne dospe, razen če je bil takoj pri roki šolan pes. Iz lastne izkušnje pri spremljanju lovcev na peteline, pa tudi iz pripovedovanj poklicnih lovcev vem in trdim, da je polovica petelinov, streljanih in »zgrešenih« s šibrami, izgubljenih.

»Zgrešil sem pač,« je lakoničen izgovor, »predaleč je bilo...« Da, predaleč je za šibre, ne pa za kroglo! In ker v mraku razdalje slabo ocenimo, ni bilo 30 korakov, tem-

Ruševca v ljubezenskem zanosu

Foto H. M.

več 40, 45 in tudi 50, ko je jedro snopa šiber že preozko in prešibko. Tako nisi zgrešil, temveč kar »lepo« zastrelil. Nič ne pomaga! Dalje ne veš, kam ti cev šibrenice pravzaprav nese, tja, kjer je muha, ali pa je težišče zadetkov, tistih običajnih, 10, 15 cm visoko. Mogoče celo v levo ali desno, navzkriž? Dalje, če pri strelu na miren cilj s šibrami prst preveč potegne, gre strel nizko. Itd. . .

Strel s šibrami je zanesljiv, če je razdalja pravšna, puška preizkušena, naboj pravi in strelec na mestu, vse kot je treba. Sicer je pa tvoja šibrenica »brizgalna«, a ne vode — temveč svinca. In če je bil petelinček za spremembo preblizu, ga ši-

bre raztrgajo prav tako grdo kakor napačna krogla. A priložnost je bila enkratna, življenjska, pa smo vseeno pritislili . . . vsaj krivci za na klobuk bodo od petelinčka le ostali! Škoda, da je res tako!

Sicer je pa tudi izvršni odbor Lovske zveze Slovenije osvojil stališče, da s šibrami zgrešen divji petelin ali ruševca pomeni dejansko zastreljenega petelina. Zato v svojem ceniku predpisuje, da mora inozemski lovec plačati za »zgrešenega« divjega petelina ali ruševca, ki ga je streljal s šibrami, enako odškodnino, kakor da je bil petelin dokazano zastreljen. Za razliko od tega pa za zgrešeni strel s kroglo na oba petelina ni predpisal odškodnine.

Soncu naproti

(Odlomek iz še ne objavljenega romana Krokarjeva jesen)

Janko Perat

Odlomek objavljamo v počastitev Janka Perata, znanega lovskega pisatelja in delavca v lovski organizaciji, ob njegovi 60-letnici. Sestavek o jubilarantu pa je objavljen na 206. strani te številke.

Uredništvo

Objela me je noč, noč brez mesečine. Razsvetljevale so jo le zvezde. Bila je prijetno hladna in biló je še skoraj sredi nje, tako da so zvezde na vzhodu sijale z enako močjo kakor na zahodu. Ko sem sinoči nastavljal budilko, sem predvidel tudi čas, da si bom pred odhodom še lahko zakuril ogenj in segrel čaj. Vse to pa je odpadlo, zato sem bil tako zgoden. A ni mi bilo žal. Nasprotno. Bil sem vesel, zelo vesel, ker me je prešinel spomin, da mi to jasno jutro lahko pokloni izjemen užitek. Kajti v jasni in zvezdnati noči brez mesečine, če tako sediš ob nočni uri, ko se obeta jutro, obrnjen z obrazom proti severu ali jugu, potem skorajda čutiš, kako se zemlja obrača soncu naproti. Skoraj telesno čutiš vrtenje zemlje. Nemara zato, ker v tistih trenutkih tišine vidiš, kako drče zvezde v mogočni panorami mimo zemeljskih stvari, kako se na vzhodu prične svitati, kako se svit pogloblja, kako se širi in prodira proti zahodu in kako tema polagoma tone na zahodu. Vse to naredi živ vtis, kakor da bi se vozil med zvezdami k jutranjemu soncu. Težko pa se je vrniti po takšnem izletu, po takšnem doživetju na zemljo in sprevideti, da je bila to le utvara.

Nebo je bilo tiste noči proti jutru izjemno jasno in mežikanje zvezd kakor utripanje enega samega telesa, ki mu daje ritem isto srce. Po telesu me je spreletel srh, čisto tak kakor takrat, ko sem bil še deček in sem v jesenskem jutru, ko so bile zvezde prav tako lepe, sam hitel pobirat polhe iz pasti, ki sem jih bil prejšnji večer nastavil. To je bilo

takrat, ko sem bil še tako mlad, da sem se še nekoliko bal gozdnih škratov, Krivih pet in Grdine ter drugih bajnih bitij, ki se ponoči klatijo po gozdovih.

Vesel sem bil tega občutka, vesel, da sem čutil srce v grlu kakor nekoč, čeprav zdaj ne več zaradi strahu, temveč iz zanosa. Noč je bila tiha, tako tiha, da se niso zganile veje in se mi je zdel šum mojih korakov nenavadno glasen. Pot do kôča sem dobro poznal in oči so se mi tudi kmalu navadile na šibko zvezdno svetlobo. Sam nisem vedel, kdaj sem prišel do cilja. Sédel sem v kôč, vzel iz nahrbtnika pulover, si ga oblekel pod jopič, čez jopič pa potegnil anorak, da mi ne bi bilo hladno, nakar sem obmiroval.

Zagledal sem se v nebo. Koliko zvezd! Severnica je žarela natančno v severni smeri in Veliki voz se je od sinoči že povsem zavihtel okoli nje proti vzhodu. Mogočni Sirius je z jeklenim pogledom prebadal oko. Mars je bil oranžast, Venera je sijala ledeno sinje. Skoraj vsaka zvezda je imela drugačen barvni odtenek. Pomislil sem, da malo kdo ve, da so zvezde tako različnih barv, in še manj je tistih, ki so takšno lepoto sami opazovali. Pogledal sem proti vzhodu in opazil tenko, tenko črto karminaste barve in se spet zazrl v zvezde, nakar se je začela vožnja skozi vesolje, med ozvezdji, ki sem jih puščal za seboj, ko sem se peljal proti vzhodu soncu naproti. Na vse sem pozabil; spojil sem se z vrtenjem zemlje, z vsemirjem. Iznenada pa me je treščil na zemljo izzivalen »čššššuj, čššššššššššuj...« Ruševce se je znašel na snežni za-

plati. Iz vseмирskega potnika sem se naenkrat spremenil v lovca.

Čeprav je bila svetloba še slaba, sem petelina na snegu kmalu opazil. Toda streljati še nisem mogel, zato sem ga samo gledal. Ta hip je stal ves v pozoru, z visoko dvignjeno glavo, prisluškujoč. Morda sem pa s prevelikim truščem padel iz vsemirja in ga je moj padec vznemiril? Toda ne. Prisluškoval je le, če je v bližini tekmeč, ki bi si ga upal odpoditi od kokošk, ki ga čakajo v rušju. Spet je zapihal, nato še enkrat in še tretjič. Tokrat se mu je tekmeč oglasil, a zelo daleč. Gospodar rastišča in plesišča mu je takoj vrnil izziv, tisti z one strani mu pa ni ostal dolžan. Ko ga je četrtrič poskusil izzvati, mu je odgovoril z gruljenjem. Najbrž je tudi oni imel kokoške v svoji bližini in mu ni bilo za pretep.

Gruljenje ruševca na bolj oddaljeni snežni jasi je zbudilo skomine tudi ruševcu pred menoj. Tudi on je zagrulil in iz grmov, nekoliko pod menoj, se je oglasil bežen, vabljliv: »Kèk-kèk, kèk, kèk!« Ko da bi petelina izstrelil top, tako bliskovito se je dvignil in odletel h kokoškam. Kmalu nato se je z gruljenjem oglasil odondod, kjer je potem putkam

dvoril dolge minute. Poskusil sem ga priklicati nazaj na snežno zaplato. Nekajkrat sem zapihal, toda gotovo me nobenkrat ni slišal, kajti brž, ko sem zapihal, je on že spet grulil. Končno je le zapihal. Brž sem mu vrnil izziv. Skoraj jezno pihajoč mi je odgovoril. Spet sem izzivalno zapihal. A namesto, da bi priletel na jaso, je začel gruliti. In spet je preteklo precej časa, da je zapihal. Tokrat je na moj prvi izziv zaropotal s perutmi in se znašel na macesnu nad mojo glavo. Samo slišal sem, kako je priletel in sédel. Ganiti se nisem upal, ker je bil kôč brez strehe. Ruševac bi me koj opazil in bi na mah odletel. Potem sem slišal, kako je na macesnu zapihal, nato še enkrat in čez nekaj časa, ko je zaman pričakoval, da se izzivalec odkrije, še enkrat. Nato je začel gruliti kar na macesnu. Kot kip sem strmел v tla, v strahu, da se ne izdam. Igra je gotovo trajala več kakor četrt ure. Medtem je sonce že objelo zasneženi vrh in njegova svetloba mi je hitela čez robove in stene naproti. Končno je bilo tudi ruševcu tega dovolj. Odletel je. A ne h kokoškam, zapeljal se je daleč doli v smrekov gozd. Sonce me je že nekaj časa obsevalo, a sem še vztra-

jal v kôču. Slutil sem namreč, da so v ruševju blizu na strmini pod kôčem še vedno kokoške. Res. V zraku iznenada kovinski šelest peruti in že zagledam, kako ruševac leti naravnost proti meni. Pristane v ruševju nedaleč od mojega zaklona. Brž mu zapiham. Kakor strela z jasnega se znajde sredi snežne planje. Tokrat sem hiter tudi jaz. Dvignem puško, ulovim njegovo črno silhueto na muho in pritisnem. Gora jekne in ruševac se mrtev zavrti po snegu. Pri prvem ruševem grmu obmiruje. Vstal sem, stopil iz kôča in se počasi napotil do mrtve ptice. V meni ni bilo veselja, temveč, kakor ponavadi, grenak priokus, ki prevzame skoraj vsakega lovca, ko se bliža divjadi, padli pod njegovim strelom. Zadovoljstvo pride šele potem, s časom, a ne vselej.

Ruševac je ležal v senci in šele, ko sem ga dvignil, se je njegovo črno perje kovinsko zalesketalo v vsej svoji lepoti. Na vsaki strani je imel po tri popolnoma zakrivljene krivce in četrti se je že tudi krivil. Lovci takega ruševca uvrščamo med vrhunske trofeje. To je tudi dokaz, da so mu najboljša leta minila, meni pa v tolažbo, da sem utrgal cvet, ki je dozorel in svojo nalogo izpolnil.

Pogled s Karavank na triglavsko pogorje

Foto J. Černač, Diana

Srečanje s tajgo in sibirskimi lovci

Sonja Groznik

Daljna dežela nekje na ruskem severu... Neprehodne tajge, polne divjadi in zverjadi. Veličastne reke, sibirski mraz in kratko, toda čudovito poletje. Skratka — skrivnostna Sibirija, ki mi je blodila v mislih in spominu, kakor sem pač brala o njej v povestih in potopisih. Toda, eno je brati, drugo videti na svoje oči in doživeti! Velika je bila moja želja po doživetju Sibirije, zlasti kadar sem gledala kak sovjetski film o živalih v sibirskih tajgah in toplo oblečenih lovcih na saneh. Vse večja je bila moja lovska želja, da bi obiskala tajgo in Sibirijo. Če že potujemo v vse smeri in kraje sveta, poskusimo še z »lovskim izletom« v Sibirijo! Prijateljsko se bomo srečali s tamkajšnjimi lovci in si izmenjali izkušnje. Morda bomo šli celo v tajgo na lov, kar je bila seveda precej naivna misel, kakor se je izkazalo pozneje.

Da ne bi ostalo samo pri zamisli in željah, smo začeli snovati zares. S prijatelji smo naredili načrt potovanja v Sovjetsko zvezo in vključili vanj še Irkutsk in Bratsk, srce Sibirije. Kar malo drzen predlog. Poslali smo ga beograjski agenciji »Naromtravel«, ki skrbi za izmenjavo mladine in študentov, čeprav ne sodimo več ravno med »mladostnike«. Posrečilo se je. Iz Moskve smo dobili sporočilo, da je naša »skupina lovcev«, kot smo se poimenovali, sprejeta in da nam bodo v Irkutsku pripravili tudi srečanje s tamkajšnjimi lovci. Komaj sem verjela, da bomo res lahko šli in da se bo naš načrt tako lepo uresničil. Začele so se mrzlične priprave na dol-

go pot. Značke za sirske lovce, spominki iz naše domovine, slike naših lovcev v slavnostnih krojih, nekaj izvodov revije LOVEC, pa napisan pozdravni nagovor v ruščini. In še kup drugega, poleg osebne prtljage, za mesec dni potovanja.

Zbrala se nas je lepa družina lovcev in nelovcev. Vse nas je družila želja, da se srečamo s skrivnostno Sibirijo, z njenimi lepotami in posebnostmi.

Sredi junija smo prišli v Beograd. Začetek potovanja ni obetal ravno preveč. Vlak proti Budimpešti naj bi po napovedi imel nekaj ur zamude. Toda veliko prej je pripeljal na železniško postajo v Beograd. Zato ni čudno, da sta dva naša sopotnika manjkala; sprehajala sta se nekje po Terazijah. Vsi živčni smo planili v vagon in že je vlak odpeljal. A glej čudo! Na postaji v Novem Sadu sta nas čakala zamudnika. S taksijem sta zdrvela za vlakom in nas za nekaj minut prehitela.

To je bilo veselje, ker smo bili spet srečno vsi skupaj. Dobra volja nas poslej ni več zapustila.

Do Moskve smo potovali dve noči in en dan. Morda bi kdo pomislil, da je tako dolga vožnja dolgočasna. Ne, za nas je bilo to potovanje čudovito. Dodobra smo se spoznali, se veselili, prepevali, moški pa so imeli neskončno dolge lovske pogovore. Restavracija na vlaku je pa tudi imela veliko dela z nami... V Moskvi smo preživeli štiri lepe dneve, nakar smo se odpeljali z letalom v Alma Ato, mesto jabolk in pristrčnih Kazahov. Alma Ata leži v vznožju 7200

metrov visokega Tjen Šana. Neverjetno veličasten pogled na večno bele vrhove in pobočja, kjer živi tudi snežni leopard ali irbis. V Alma Ati smo preživeli tri dni. Že od letališča do mesta so nas pozdravljale same jablane. Jablane tod bogato rodijo in so zasajene prav povsod, razen v parkih.

Največje doživetje je bil ogled živalskega vrta. Obiskali smo ga prav zato, da bi videli snežnega leoparda. Neverjetno, koliko prostora so namenili temu vrtu! Razen samega živalskega vrta so najrazličnejša otroška igrišča in umetna jezera s čolni. Ne manjka klopč in stojnic s slaščicami vseh vrst. Krepko smo se nahodili, preden smo našli prve živali. Živalski vrt je tako bogat, da bi potrebovali veliko več časa, kot smo ga imeli na voljo, da bi si lahko ogledali vse, kar se je ponujalo očem. Nazadnje smo zagledali tudi snežnega leoparda. Leno je ležal sredi kletke in škilil mimo nas — morda na goro, od koder so ga pripeljali.

Iz Alma Ate smo poleteli nad stepami v vroči Taškent.

Mesto je polno južnega sadja. Krasijo ga velikanski vodometi in čudovite ženske z velikimi črnimi očmi. Vendar nam je veselje kvarila neznosna vročina. Opoldan so v senci namerili kar 45 stopinj, zato ni čudno, da smo zahrepeneli po »mrzli« Sibiriji.

Zvečer smo se vkrcali v letalo in zjutraj pristali v Irkutsku. Objel nas je prijeten hlad, vendar ne za dolgo. Sibirija je poleti zelo topla. Njeno poletje traja nekako od 15. julija do 15. avgusta. V tem kratkem času narava kar podivja. Noč traja le okrog dve uri, zato rastlinstvo hiti, da bi nadoknadilo zamujeno.

Takoj ob prihodu v Irkutsk je vodička napovedala srečanje z lovci in sicer na lovskem oddelku inštituta za gozdarstvo. Na hitro smo se pripravili in odšli na srečanje. Povedati moram, da sem si to srečanje drugače, po svoje zamišljala. Takrat pač še nisem vedela, kako velike so razlike med nami in lovci surove Sibirije.

Sprejeli so nas na moč prijazno. Direktor inštituta, nekaj profesorjev in nekaj lovcev. Pristrčen pozdravni govor, najprej njihov, potem naš. Na kratko smo jim predstavili našo domovino, naš lov in gojitev divjadi ter jim posredovali še prijateljske pozdrave slovenskih lovcev.

Prizadevno so nam razkazali vsakršno krzno in vso živad (nagačeno), ki jo

Cesta skozi tajgo povezuje mestni četrti Bratska

Foto M. Cencič

premore tajga. Nazadnje smo posedli in razvil se je živahen prijateljski pogovor o vsem, kar nas je zanimalo. Hoteli smo zvedeti čim več, saj so bile naše predstave o Sibiriji drugačne od resnične Sibirije.

Predvsem mora hoditi sibirski lovec v tajgo s povsem drugačno opremo, in tudi z znanjem, kakor pa mi v naše gozdove. Lovijo lahko samo pozimi, ker je poleti tajga nedostopna zaradi komarjev in vode, ki jo mogočna reka Angara razlije po vsem prostranstvu. Šele ko zima ukroti mrčes in vodovje prekrije led, se Sibirjec s petimi psi odpravi vsaj za dva meseca na lov. Vendar nikoli ne ve, če se bo tudi vrnil. Lačne zveri ne izbirajo. Veliko poguma in še več lovskega znanja je treba, da lovec lahko odide na lov. Prav prijeten je bil klepet s Pjotrom Maksimovičem, geologom in novinarjem tamkajšnjega časopisa. Z veseljem mi je pripovedoval o svojih lovskih dogodivščinah. Nekatere v gozdovih ima kočjo (dačo) in tja hodi na lov. Večkrat se je srečal že tudi z risom. Sibirski ris je veliko večji od našega. Sploh sem bila presenečena, ko sem videla, da je vsa divjad veliko večja kakor pri nas. Volk baje tehta tudi 80 kg in da prav nič ni prijetno srečanje z volčjim krdelom. Ni čudno, da je v meni vse bolj plahnela želja po lovu v tajgi, čeprav me je Pjotr povabil in mi celo obljubil v dar medvedovo kožo.

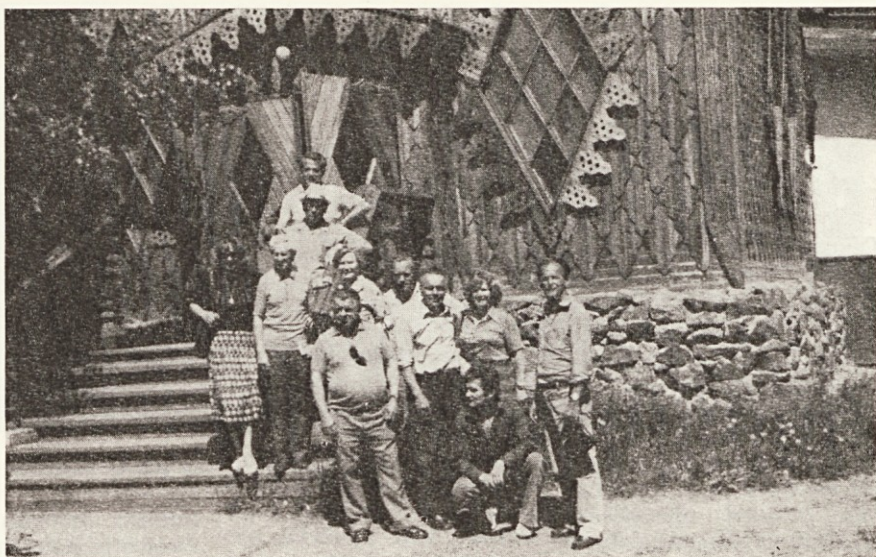
Zvedeli smo, da meri irkutski lovski okoliš 300 000 hektarjev in da ima 109 lovskih društev s 63 000 lovci. Naj omenim, da kakšne posebne lovske obleke ne poznajo, saj zanje lov ni šport. Število divjadi ocenjujejo približno na: 20 000 srnjadi, 17 000 jelenjadi, 20 000 losov, 20 000 divjih petelinov in ruševcev, 20 000 stepskih zajcev in mnogo druge divjadi. Med lovskimi psi imajo največ borzojev ali ruskih hrtov, ruskih goničev in lajk.

Po poslovitvi od ljubeznivih gostiteljev smo se s štiridesetsedežnim letalom odpeljali štiri tisoč metrov visoko proti Bratsku.

Pod nami je ležala tajga kot temno zelena preproga, ki so jo v vseh mogočih vijugah in oblikah krasili pritoki Angare, te veličastne sirske reke. Leteli smo in uživali ob pogledu na veličastno divjo, skoraj nedotaknjeno naravo pod nami. Po eni uri smo sredi te divje in neprehodne lepote nenadoma zagledali mesto Bratsk z velikim umetnim jezerom, »Bratskim morjem«, kakor ga imenujejo. Jezero je nastalo ob zgraditvi hidrocentrale, še do nedavna največje v Sovjetski zvezi.

Počasi smo se spuščali in pasli oči po vrhovih mogočnih cedar. Vedeli smo, da smo v osrčju Sibirije in da je tisoče kilometrov okrog nas sama tajga.

Ko so odprli vrata letala, nas je objel čudovit vonj po smoli in zelenju. Težko bi bilo opisati občutke, ki so nas pre-

Pred restavracijo v Bratsku

Foto F. Širca

vzeli, saj si je vsak izmed nas Sibirijo zamišljal po svoje.

Mesto sestavlja več mestnih četrti. Iz ene četrti v drugo pelje ulica, dolga tudi 40 kilometrov. Nekoč bodo na obeh straneh ulic nemara stale hiše, sedaj pa je na obeh straneh gozd oziroma tajga in prav nič nenavadno ni, če stopi na cesto los ali medved. Več kakor pol ure smo se torej vozili po ulici skozi tajgo, prečkali železniško progo, znano »Bajkalsko magistralo«, in občudovali bogastvo gozdov. Debla ležijo vseprek, bodisi da jih je zrušila zima ali so padla od starosti.

Hotel, kjer smo stanovali nekaj dni, stoji na robu tajge in le nekaj korakov od njega te že objame gozd. Pravijo, da se ni varno oddaljevati od hotela, češ da zveri pridejo prav na rob mesta. Sicer se pa mimogrede lahko izgubiš med orjaškimi drevesi. Povedali so nam, da se v ostrih zimah losi sprehajajo kar po mestnih ulicah.

Bivanje v Bratsku je bilo za vse nas polno izrednih doživetij. Mesto je staro dvajset let, prvo naselje v tem kraju so pa zgradili pred 350 leti kozaki. V Bratsku živijo in delajo ljudje iz vseh delov Sovjetske zveze. Razen stolpnice so vse hiše lesene, zaradi mraza in ker je les najcenejši gradbeni material. Imajo pa izredno lepo arhitekturo. Pravih staroselcev ni. Le v muzeju prikazujejo prastaro kulturo nekdanjega sirskega človeka. To so bili trdoživi ljudje, v najtesnejšem stiku z naravo. Niso se pa znali prilagoditi civilizaciji, ne sprejeti njenih dobrin. Zavračali so, na primer, življenje v varnih kočah in še naprej vztrajali v šotorih iz kož.

Krona našega obiska v Bratsku je bil pa ogled tajge. Povsod, kamor nese pogled, stoje orjaške cedre z visokimi debli. Veliko je podrasti in drugega zelenja. Tla pokriva mah v debelih pla-

steh, prav tako odpadlo listje. Pravi užitek je leči pod grm na mehko ležišče in opazovati. Življenje v tajgi pa ni tako živahno kakor v naših gozdovih. Na tleh je bilo sicer polno velikih črnih mravelj, nekaj hroščev in v krošnjah dreves smo opazili edino ptico — črno žolno. Ptice pevk v tajgi ni, saj nimajo možnosti za življenje. Izjema so le vrabci, ki so celo večji od naših. Pač pa so nepregledni roji komarjev. Njihov tenak glasek je spričo velikanskih rojev naravnost grozljiv. Graditelji elektrarne in mesta pred dvajsetimi leti so lahko delali le z maskami, sicer bi jih bili komarji uničili.

Ko sem tako ležala na mahu in prisluhnila miru, ki je vladal v gozdu, se mi je stožilo po naših hostah in njihovih lepotah, po bokanju srnjaka in petju ptic, po vsem tistem skrivnostnem življenju in gomazenju. Tajga pa je v poletnem času nedostopna. Močvirja in komarji. Pozimi pa terja od lovca izreden napor in izkušnost. Lovci v tajgi bije boj za obstanek tudi z mrazom, saj pade živo srebro celó petdeset stopinj pod ničlo.

V teh mislih so mi oči zlezle skupaj. V dremoto mi je priplavala pesem mojih veselih sopotnikov: »Mi, Slovenci, vinca ne prodamo...« Da, takó je. Zopet znova potrjena resnica starega izreka: Drugod lepo — doma najlepše!

Treba se je bilo posloviti od Bratska in njegovih ljudi. Letalo TU 154 nas je poneslo v Moskvo, kjer smo preživeli še dva lepa dneva. Potem smo vstopili na Puškin-ekspres, ki nas je v dobrih štiridesetih urah pripeljal po tračnicah v Beograd. Kar težko smo se razšli. Saj smo skoraj mesec dni preživeli skupaj ter z očmi lovca in nelovca opazovali lepote in posebnosti Sovjetske zveze, zlasti svojstvene dežele — Sibirije.

Lovska organizacija

Olimpijsko strelišče na umetne golobe ZLD Prekmurje odprto

Hladno in deževno jutro 2. maja 1981. Le počasi se zbirajo strelci in lovci iz Prekmurja in drugih predelov Slovenije pri Budinskem mlinu pri Račičanu, da bi prisostvovali otvoritvi olimpijskega strelišča na umetne golobe in s tem izrazili priznanje veliki delovni zmagi prekmurskih lovcev.

Predsednik skupščine LZS Lojze Briški je prišel med prvimi, žal se je zaradi slabega vremena slovesnost pričela z enournno zamudo.

Prvi je spregovoril Franc Lanščak, predsednik izvršnega odbora ZLD. Uvodoma poudari, da se prekmurski lovci s to pomembno delovno zmago vključujemo v praznovanje mednarodnega praznika dela in da bi bilo naše zadovoljstvo še večje, če ga ne bi kalila žalostna resnica, da je pred letom umrl naš nepozabni in nadvse spoštovani tovariš Tito.

Pred štirimi leti so prekmurski strelci in lovci ugotovili potrebo po novem strelišču. Ko so se dogovorili o gradnji ter načinu združevanja dela in sredstev, so se zavedali, da naloga ne bo lahka in da jo bo moč uresničiti tako, kakor že mnogokrat prej številne druge naloge: s skupnimi sredstvi in prostovoljnimi delom. Besede so postale dejanja, želje so postale stvarnost. Hitro bodo pozabljene težave, ki so spremljale gradnjo tega lepega objekta, ostalo bo le zadovoljstvo ob uspešno doseženem cilju.

Lovstvo postaja poleg športa, razvedrila in gospodarjenja z divjadjo pomembno tudi z vidika splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Z dobrim orožjem opremljeni lovci, ki to orožje znajo uporabljati kot izurjeni strelci, organizirani predstavljajo pomembno moč. Z vidika lovske etike pa le lovec, ki je izurjen

v strelskih veščinah, lovi divjad lovsko pravično.

ZLD Prekmurje je že pred otvoritvijo strelišča izdala knjigo oz. brošuro »Lovsko strelstvo v Prekmurju od 1937 do 1980«, ki priča, da so prekmurski lovci že pred 44 leti spoznali, da se morajo na mrtvih predmetih vaditi v streljanju, ne pa na živi divjadi. To spoznanje moramo ohraniti in prenašati na mlajše lovce. V ta namen je bilo zgrajeno tudi novo strelišče, ki je za prekmurske lovce pomembna pridobitev.

O potrebi, nastanku, razvoju in sedanjem stanju lovskega strelstva v Prekmurju, o pobudnikih tega strelstva, tekmovanjih, doseženih uspehih ter o drugem v zvezi z lovskim strelstvom v Prekmurju podrobneje ne poročam, ker je vse opisano v knjigi oz. brošuri, ki so jo prejeli vsi prekmurski lovci.

Pri gradnji strelišča so prostovoljno sodelovali številni lovci, ki so skupno delali brezplačno blizu 1000 ur. Razen tega je bilo opravljenih še 97 strojnih ur. Največ so prispevali: Ernest Bransberger, predsednik komisije za strelstvo in duša gradnje novega strelišča; Jože Štiblar, ki je z lastno mehanizacijo udarniško izvršil vse izkope; Štefan Benko, Karel Pojbič, Ludvik Marič ml. in Ivan Gregorn. Izražena je bila zahvala tudi tovarišu Srncu, predsedniku gradbenega odbora, za strokovno pomoč pri gradnji in tovarišu Poredošu, avtorju knjige oz. brošure »Lovsko strelstvo v Prekmurju 1937 do 1980«.

Lojze Briški, predsednik skupščine Lovske zveze Slovenije, je čestital k velikemu delovnemu uspehu in poudaril, da bo strelišče spodbujalo lovce k nadaljnjemu razvoju strelskega športa ne le v Prekmurju, temveč širom po celotni Sloveniji.

Z dobro pomejenim strelom na umetnega goloba je novo strelišče odprl in izročil njegovemu namenu Ludvik Marič st., organizator poveljnega lovskega strelstva v Prekmurju.

Nagradnega tekmovanja se je udeležilo 92 strelcev iz zvez lovske družin Ptuj, Gornja Radgona, Ljutomer, Maribor, Nova Gorica, Zasavje in Prekmurje.

Del udeležencev na otvoritvi olimpijskega strelišča ZLD Prekmurje. Prvi z leve predsednik skupščine LZS Lojze Briški.

Strelska komisija pri ZLD Prekmurje je razpisala naslednje tekmovalne kategorije:

I. Posebna kategorija: tekmovalci strelja na 50 golobov (seriji po 25).

II. Kategorija A in B: tekmovalci strelja na 30 golobov (seriji po 15). Razvrstitev v A in B razred se izvrši po prvi seriji strelcev.

III. Ekipno tekmovanje za prehodni pokal »ABC Pomurka«: — streljajo 4 strelci iste LD, vsak na 15 golobov.

Za uvrstitev se šteje prvih 25 golobov iz posebne kategorije in prvih 15 golobov iz kategorije A in B.

V posebni kategoriji je tekmovalo 42 strelcev. Uspehi petih najboljših so:

1. Anton Hlupič, LD Ptuj, ZLD Ptuj — 49

2. Franc Muzek, LD Ptuj, ZLD Ptuj — 48

4. Ludvik Marič ml., LD Mur. Sobota, ZLD Prekmurje — 48

4. Jernej Kostanjšek, LD Ptuj, ZLD Ptuj — 47

5. Karel Pojbič, LD Križevci v Prekmurju, ZLD Prekmurje — 47

V kategoriji A in B je tekmovalo 50 strelcev.

Uspehi petih najboljših uvrščenih v kategoriji A:

1. Alojz Vurcer, LD Trnovska vas, ZLD N. Gorica — 29

2. Franc Štuhec, LD Križevci pri Ljut., ZLD Ljutomer — 28

3. Janko Ferenčič, LD Mur. Sobota, ZLD Prekmurje — 28

4. Oskar Trajber, LD Dobrovnik, ZLD Prekmurje — 27

5. Franc Strniša, LD Gor. Radgona, ZLD Gor. Radgona — 27

Uspehi petih najboljših uvrščenih v kategoriji B:

1. Franc Kos, LD Rankovci, ZLD Prekmurje — 24

2. Jože Dani, LD Radovci, ZLD Prekmurje — 23

3. Janko Žibrat ml., LD Brezovci, ZLD Prekmurje — 23

4. Nikolaj Ferenčič, LD Mur. Sobota, ZLD Prekmurje — 23

5. Vladimir Pfeifer, GL Kompas, ZLD Prekmurje — 21

V ekipnem tekmovanju za prehodni pokal »ABC Pomurka« je 1. mesto zasedla in s tem za leto 1981 osvojila pokal ekipa LD Ptuj. Vrstni red nadaljnjih najboljših ekip pa je: LD Murska Sobota (ZLD Prekmurje), LD Sladki vrh (ZLD Maribor), LD Križevci v Prekmurju (ZLD Prekmurje) in LD Gornja Radgona (ZLD Gornja Radgona).

Po razpisu tekmovanja je darovala prehodni pokal za najboljšega strelca del. organizacija »Slovenijašport«, Ljubljana. Pokal je za leto 1981 osvojil Anton Hlupič iz LD Ptuj (ZLD Ptuj).

Tekmovanje je potekalo v izredno slabih pogojih (mraz in dež), vse do poznih popoldanskih ur.

Feri Poredoš

Novi lovski čuvaji v Ilirski Bistrici

Razen tečaja za lovske čuvaje na območju Zveze lovske družin (ZLD) Posavje je LZS v tem letu omogočila izvedbo takega tečaja tudi na področju ZLD Ilirska Bistrica. Tečaj je imel svoj prostor v Domu JLA v Ilirski Bistrici in se je

pričel 9. 2. 1981. Pri otvoritvi je tečajnike pozdravil predsednik skupščine ZLD Ilirska Bistrica Mitja Derenčin, ki je poudaril pomen izobraževanja lovcev in se zahvalil Lovski zvezi Slovenije za organizacijo tečaja. Tajnik ZLD Ilirska Bistrica Franc Derenčin pa je udeležencem predstavil program tečaja, ki ga je sestavil strokovni sekretariat LZS.

Predavanja so bila 4-krat tedensko po 4 ure na dan. Ker so vsi tečajniki zaposleni, so nekateri imeli včasih tudi neveselčnosti, saj so morali v delovnih organizacijah v svoji odsotnosti zagotoviti delovno nadomestilo. Z dobro voljo pa so vse težave premagali. Program predavanj je bil pester in zanimiv. Udeleženci tečaja so na predavanjih slišali marsikaj novega in si znatno razširili lovsko znanje. Nadvse koristni so bili tudi razgovori med predavatelji in tečajniki.

Dne 21. 3. 1981 so se tečajniki udeležili ekskurzije v Bistrico, v Slovenski lovski muzej in v gojitveno lovišče LZS — Ljubljanski vrh. Tu so se srečali s svojimi vrstniki — tečajniki iz Zveze lovskih društev Posavje. Srečanje je bilo pristrčno, tovariško. V imenu tečajnikov iz Ilirske Bistrice je posavske tovariše pozdravil vodja tečajnikov in hkrati udeleženec tečaja Franc Tomšič, v imenu ZLD Ilirska Bistrica pa Franc Derenčin.

Člana strokovnega sekretariata LZS in predavatelja Blaž Krže in Veljko Varičak sta tečajnikom razložila program ekskurzije in jih povabila na ogled lovskega muzeja. Po tem je Blaž Krže predaval tečajnikom o krmljenju velike divjadi in o biotehničnih delih v lovišču. Pot je udeležence ekskurzije vodila dalje v gojitveno lovišče Ljubljanski vrh. Vsi prisotni so ugotovili, da Gozdno gospodarstvo (GG) Ljubljana veliko bolje gospodari z gozdovi kakor GG Postojna. Tudi do divjadi kot sestavnega dela gozda ima GG Ljubljana več razumevanja. Ogledali so si lovskogospodarske objekte, naprave in pasti za odlov ter markiranje srnjadi. Sicer so se pa tečajniki na ekskurziji seznanili z mnogimi koristnimi praktičnimi napotki in spoznanji.

Udeleženci tečaja za lovske čuvaje iz ZLD Posavje in ZLD Ilir. Bistrica na ekskurziji Foto K. B.

Po izčrpanem programu so se udeleženci ekskurzije z območja obeh ZLD ustavili v gostišču Kavčič na Drenovem griču, kjer so se okrepčali in tovariško povsneli. Bilo je dejansko pobratenje. Tečajniki iz obeh zvez so zapeli v skupnem zboru, ob spremljavi harmonike in trobente. Posavec in Primorcem bodo ti trenutki ostali v trajnem spominu.

Izpit za lovske čuvaje v Ilirski Bistrici je bil 3. 4. 1981. Kandidati so ga opravljali od 14. do 17. ure, ko je vodja tečaja Lojze Černe razglasil rezultate. Nepopisno veselje je za-

vladalo med tečajniki, ko so zvedeli, da so izpit opravili vsi, torej 35 slušateljev. Vsak je prejel izkaznico, znak in spričevalo. Hkrati z lovsko-čuvajskim izpitom so opravljali tudi izpit za preglednika divjačine, ki ga je opravilo 33 kandidatov. Sledile so čestitke in pohvale. Skupaj z novimi lovskimi čuvaji je bil nadvse vesel tega uspeha zlasti predsednik izpitne komisije Franc Derenčin, ki jih je ves čas tečaja bodril in jim vlival pogum. Imenovani pa je med drugim ugotovil, da izpitni testi iz predmeta »Lovska zakonodaja« ne ustre-

zajo predpisani stopnji za lovske čuvaje. So na previsoki ravni in bi komaj ustrezali slušateljem z visokošolsko izobrazbo.

Na zaključku so tečajniki članke izpitne komisije povabili v gostišče, kjer so se jim, kakor tudi predavateljem in predstavnikom ZLD Ilirska Bistrica, zahvalili za njihov trud. Še posebno so se zahvalili vodji tečaja Lojzetu Černetu in predsedniku izpitne komisije Francu Derenčinu za njuno delo in prizadevanje.

ZLD Ilirska Bistrica ima sedaj 37 lovskih čuvajev in 39 preglednikov uplenjene divjadi. Tako je torej ta zveza okrepila z znanjem svoje lovске kadre. S tem pa seveda ni rečeno, da je izobraževanje v lovskih vrstah na območju te ZLD pri kraju. Želeli je, da bi novi lovski čuvaji pridobljeno znanje s pridom uporabljali v svoji »zeleni praksi« in da bi bil ta tečaj spodbuda za nadaljnje pridobivanje znanja.

R. E.

Tajnik ZLD Ilir. Bistrica in predsednik izpitne komisije v Ilir. Bistrici Franc Derenčin med udeleženci tečaja po opravljenem izpitu Foto K. B.

Gojitev divjadi v letu 1980 v loviščih območja ZLD Gorica

Tudi odstrel je eden izmed ukrepov za gojitev divjadi, zato bo nemara zanimivo, če skozi analizo odstrela pogledamo, kako je v letu 1980 gojilo divjad 1864 lovcev v 36 lovskih družinah ZLD Gorica. Ta ZLD deluje na območju novogoriške, ajdovske in tolminske občine. Vanjo je vključena tudi Lovska družina Jezero,

ki sodi v sežansko občino. Pri obravnavi divjadi posameznih vrst bomo upoštevali že ustaljeni vrstni red v lovski statistiki. Na prvem mestu je torej jelenjad.

Ta divjad se nahaja že na dokaj širokem območju in se še širi, ni pa številna. Primerjava med planiranim in dejanskim odstrelom daje na prvi pogled dokaj klavrno podobo — 100 : 42. Vendar je treba upoštevati, da je jelen bolj razširjen le v loviščih štirih LD v ajdovski občini (Col, Nanos, Vipava, Vojkovo). Te družine so planirale za odstrel 31 živali, uplenile pa le 24. Večina preostalih lov. družin je planirala odstrel »za vsak slučaj«, če kdo dobi jelena na muho. Tako so lovci 17 LD iz tolminske in novogoriške občine planirali odstrel kar 41 jelenov, uplenili pa le 7.

Sestava odstrela po spolu je ugodna, saj je padlo celo nekaj več košut in telet žen. spola kakor jelenov.

Najpomembnejša in gospodarsko najzanimivejša je srnjad. Gojitvena prizadevanja pri tej divjadi glede odstrela lahko ugodno ocenimo. Plan odstrela je bil dosežen 92-odstotno. Padlo je 2631 živali. Sestava odstreljenih živali po spolu se približuje zelenemu razmerju 50 : 50, saj znaša 52,9 % srn in 47,1 % srnjakov.

Prav tako je ugoden poseg v razred mladičev. Pravzaprav je že kar idealen, saj znaša 25 % dejanskega odstrela. Nikakor pa ne ustreza spolno razmerje uplenjenih mladičev, saj je odstrel srnjačkov nasproti srnicam še vedno 41,63 %. Tu bo potrebno napraviti odloč-

nejše premike že pri planiranju, kajti več lovskih družin še vedno planira za odstrel skoraj enako število srnjačkov kakor srnic.

Ocenitev gojitve srnjadi s puško bi bila celovitejša, če bi lahko prikazali tudi posege v razred mlajših srnjakov in srn. Toda sedanji način zbiranja podatkov take analize ne omogoča.

Glede gamsa je najbolj zanimiva Tolminska, saj je na lovišča ostalih dveh občin (novogoriške in ajdovske) odpadlo lani le 8 % odstreljenih gamsov. Plan odstrela (685) je bil izvršen le 84 %, na Tolminskem 86 %. Če upoštevamo, da so na Tolminskem prisotne garje, tolik odstrel nikakor ni zadovoljiv. Lani je bilo namreč med uplenjenimi gamsi kar 38 garjavih, vtem ko so jih nadaljnjih 59 lovci našli mrtve. Tudi v prvih mesecih letos ni bilo nič bolje. Uplenjenih ali najdenih poginulih zaradi garij je bilo nadaljnjih 21 gamsov. Pri odstrelu lovci tudi premalo posegajo v razred mladih, kar je predvsem posledica gojitvenih smernic iz prejšnjega obdobja.

Najslabše izvršen planirani odstrel je bil pri vse pomembnejši veliki divjadi, pri muflonih. Namesto 178 jih je padlo le 69 ali 39 %. Pri tem je bil spet najneugodnejši odstrel jagnjet obeh spolov, ki je dosegel komaj 29 % plana.

Tudi odstrel divjih prašičev ni bil zadovoljiv. Namesto načrtovanih 196 jih je padlo 136 ali 68 %. Še slabše je s sestavo odstreljenih živali po spolu in starosti. Na-

mesto načrtovanih 73 mladičev jih je padlo le 48, lanščakov pa 42 namesto 78. Prava katastrofa je s svinjami. Upoštevaje razmerje med načrtovanim in izvršenim odstrelom bi bilo normalno, če bi padlo 8 svinj, dejansko jih je pa 18! Vsak lovec bi se moral zavedati, preden pritisne sprožilec, da gre z ubito svinjo iz lovišča tudi vsaj 25 mladičev. Tu kaj dosti dlje od navadnega streljaštva nismo prišli. Dosti bolje se tudi ne godi mladim merjascem plemenjakom. Če le pride pred cev, je že po njem. Zato pa nimamo trofejl!

Deloma je mogoče upravičiti večji odstrel svinj na desnem bregu Soče v novogoriški občini, kjer je stalež prašičev precej porasel in so črnuhi lani povzročili veliko škodo. Pet LD na tem območju je moralo odšteti kmetom nad 330 000 din, novih seveda. Ni pa opravičila za odstrel 3 svinj namesto ene planirane v lovišču LD Gorica in dveh namesto ene v tolminski in ajdovski občini, kjer svinj za odstrel sploh niso planirali. Kje je lovska etika, lovska morala?!

Od male divjadi naj omenimo le poljskega zajca in fazana. Divjad teh vrst postaja že redkost. Dejanski odstrel poljskega zajca kaže, da imamo pri planiranju odstrela dosti prevelike oči. Od planiranih 732 zajcev za odstrel jih je padlo le 409 ali 56 %. Plan odstrela fazanov je bil stvarnejši. Padlo jih je 370 ali 91 % planiranih. Po drugi strani pa je bilo uplenjenih skoraj toliko lisic kakor zajcev in fazanov skupaj (704)! Ta

primerjava veliko pove in je vredno ob njej temeljito razmisлити!

Odstrel velikega petelina so načrtovali le nekatere LD na Tolminskem, ki imajo v svojih loviščih to čudovito ptico. Od planiranih 14 sta padla le 2, kar nedvomno vsiljuje sklep, da je tolik načrt odstrela prevelik. Treba pa je dodati, da številni lovci mislijo drugače. Glavni vzrok vidijo v neustrezni lovni dobi. Po sedanjem zakonu je lov na velikega petelina odprt z 10. majem. To, pravijo, za tolminske razmere ne ustreza, saj tedaj petelin ob normalni pomladi že končuje s petjem.

Precej številnejši kakor veliki petelin je ruševce. Vseh 42 od 70 načrtovanih za odstrel je padlo na Tolminskem.

Gozdni jereb ni tako redek v precejšnjem delu lovišč goriške zveze. Vendar se le malo lovcev ukvarja s tem sicer zahtevnim, a lepim lovom. Lovske družine vsako leto planirajo »za vsak slučaj« dokaj visok odstrel. Dejanski je pa več kakor skromen. V letu 1980 je bilo od 168 planiranih za odstrel — uplenjenih le 14 ali 8 %.

Lani je bil uplenjen na območju ZLD Gorica tudi prvi kozorog. Padel je v lovišču LD Bovec. Ta LD se je leta 1975 odločila tudi za gojitev kozorogov. V Italiji je s posredovanjem Lov. zveze Slovenije kupila 2 kozoroga, leta 1978 pa v Švici še 6 kozorogov (3 kozle in 3 koze). Kolonija novih priseljencev se uspešno razvija.

Mirko Cencič

V JUNIJU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteni divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovška organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem zabranila.

divji prašič

Pozor, odstrel vodeče svinje je prepovedan!

srnjak

ruševce
do 15. VI.

volk
(po odločbi)

11. VI. vzide ob 4.11 in zaide ob 19.52

26. VI. vzide ob 4.13 in zaide ob 19.57

= 2. VI.,

= 9. VI.,

= 17. VI.,

= 25. VI.

LD šentjur pri Celju goji race mlakarice

Fazan in poljska jerebica številčno močno upadata, zato smo v lovišču naše LD namenili vso pozornost raci mlakarici. Za gojitev te divjadi imamo namreč velike možnosti. Sicer pa je raco mlakarico možno gojiti že ob vsaki nekoliko večji mlaki, obrasli s trstičjem ali grmovjem.

V naše lovišče smo vložili race že večkrat, vendar so nam pred zimo vedno »pobegnile« na nezamrznjene potoke oziroma proti jugu, ker naše mlake zamrznejo. V zimi 1980/81 pa smo hoteli race obdržati »doma«. Naj opišem, kako smo to storili.

Ob mlaki, obrasli z grmovjem in z vodno površino okoli pol hektara, smo zgradili ogrado (račnik) v velikosti $15\text{ m} \times 15\text{ m} \times 1,5\text{ m}$. Tretjina ograde je na vodi, dve tretjini na kopnem. V ogrado smo v začetku julija 1980 vložili 90 mladih rac. V začetku smo jih hranili z zmleto koruzo (s šrotom) in z razno zelenjavo, s solato, špinacem ipd. Po preteku nekaj dni smo ogrado odprli, da so se račke lahko gibale po mlaki. Po dveh mesecih smo jih začeli krmiti s celim koruznim zrnjem. Racmanov je bilo veliko več kakor rac, zato smo odvečne samce odstrelili. Priporočam, da v takem primeru racmane odstrelimo na vodi kar z lokalibrsko puško. Ob močnem krmljenju je pričakalo zelo ostro zimo 1980/81 36 rac in racakov.

Ker so race plavale ob ogradi, so vznemirjale vodno gladino in na ta način preprečevale, da tudi v najhujšem mrazu voda pri obori ni zmrznila (ca. 20 m^2).

Race so zimo prestale brez izgub, čeprav jih je večkrat obiskala lisica. Vseskozi smo jih krmili s koruznim zrnjem. Z otoplitvijo v marcu so se race začele pariti. Izkazalo se je, da je na takó majhni površini še vedno preveč racmanov, saj so se med seboj hudó pretepali za race. Morali smo odstreliti še nekaj premagancev.

Prišel je čas valjenja. V zadnjem tednu aprila so vse race že trdno sedele na jajcih po svojih gnezdih. Nastopil pa je tudi velik sovražnik račjih gnezd. To je sraka! Vedel sem

za več gnezd, v katerih je bilo po 12 do 15 jajc. Toda odkrile so jih srake in jih tudi mnogo uničile.

Srake pa niso uničevalci le račjih gnezd, ampak gnezd vseh ptic, majhnih in velikih. Popolnoma soglašam z večkratnimi pozivi v Lovcu, da je treba uničevanju srak in sivih vran nameniti več pozornosti. Najprimernejši za lov na srake bi bili lovski pripravniki (uničevanje sračjih in vranjih gnezd zgodaj spomladi).

Tudi v času valjenja smo race še krmili v odprtem račniku. Vsem, ki se navdušujejo za gojitev mlakaric, je pa vendarle treba povedati, da je tak način ekonomsko negativen. Od lanskega julija do 15. 4. 1981 smo za krmljenje rac porabili 1500 kg koruznega zrnja. Vsega pa vendarle ne smemo gledati strogo skozi ekonomska očala! Ob pogledu na številen račji prirastek pozabimo na izdatke iz blagajne LD. Veliko pomenita tudi upanje na lovski užitek v jeseni in zavest, da z našim delom prispevamo k povečanju številčnosti te divjadi tudi v drugih loviščih.

Miran Hernaus

Iz življenja in dela Društva slovenskih lovcev Julijske krajine »Doberdob«

Večini slovenskih lovcev je znano, da v zamejstvu delujeta dve slovenski lovski organizaciji. To sta v Avstriji Klub prijateljev lova v Celovcu in v Italiji Društvo slovenskih lovcev Julijske krajine »Doberdob«. O tem drugem želim spregovoriti nekoliko več. Društvo slovenskih lovcev »Doberdob« je bilo ustanovljeno leta 1976. Svoj sedež si je izbralo v vasi Jamlje, v doberdobski občini. V društvu smo zbrani samo slovenski rojaki, ki nas je združila ena sama velika želja: pogovarjati se o lovu v domačem jeziku, se kdaj skupaj povesečiti in zapeti kako slovensko narodno. Vsi smo veliki ljubitelji narave, divjadi in lova. Smo velika lovska družina, ki pa nima svojega lovišča. Le posamezni člani smo vključeni v nekatera italijanska lovska društva v okviru italijanske lovske federacije. V njej na Tržaškem nimamo nobenega svojega predstavnika, medtem ko imamo na Goriškem dva.

Njegovo članstvo se je v tem letu povečalo na 164 tovarišev s Tržaškega, Goriškega in iz Dadiške doline. Na letošnjem občnem zboru smo v članstvo sprejeli tudi nekaj rojakov iz Slovenske Benečije.

Društvo je v petih letih močno razširilo svoje delovanje. Ustanovili smo svoj slovenski lovski pevski zbor »Doberdob«, ki je že tudi nastopil v SR Sloveniji na reviji slovenskih lovskih pevskih zborov. Udeležujemo se tudi kulturnih prireditev, odkritij spomenikov NOB v zamejstvu, odpiranja slovenskih šol, tekmujemo na lovskih strelskih tekmovanjih, ki jih organizirajo zveze lovskih družen v SRS ali posamezne lovske družine in prirejamo družabne lovske večere.

Vsako leto organiziramo »lovski praznik«, na katerega povabimo vse znance in prijatelje ter predstavnike področnih lovskih zvez in družen iz SRS. Našega prvega lovskega praznika, leta 1976 v Gorici, so se udeležili tudi predstavniki Lovske zveze Slovenije Lojze Briški, Rado Pehaček in drugi ter zastopniki drugih lovskih

organizacij iz SR Slovenije. Nastopili so: lovska pevsko zbor iz Vipave in Dekanov ter rogisti iz Prekmurja. Mnogična je bila udeležba tudi na tekmovanju v lovskem streljanju in v balinanju. Prvemu lovskega praznika je vsako leto sledil nov lovski praznik. Na vseh je bil prisoten tudi generalni konzul za SFR Jugoslavijo v Trstu Štefan Cigoj. Ob taki priložnosti vsako leto priredimo tudi lovske razstave, ki si jo zelo radi ogledajo lovci, nelovci in tudi šolska mladina.

Odlične in utečene imamo odnose z Lovsko zvezo Slovenije, zvezama lovskih družen Koper in Postojna, s Klubom prijateljev lova v Celovcu. Mnogi naši člani imajo prijatelje-lovce v matični domovini. Njihove lovske družine naše člane rade vabijo na svoje skupne love. Da bi bili člani kar najbolje seznanjeni z lovstvom v Sloveniji, smo vsi naročniki glasila Lovec in Zlatorogove knjižnice. Odlično sodelujemo tudi s Klubom Diana in smo redni naročniki njegovega vsakoletnega stenskega koledarja.

Večkrat na leto organiziramo za svoje člane predavanja o lovski etiki in o sodobni gojivi divjadi. Pri organiziranju in izvedbi predavanj nam vedno pomagata zvezi lovskih družen Koper in Postojna. Našim članom je ostal v nezabnem spominu tudi lanske letošni »lovski krst«, ki so ga nekateri naši člani prestali po vseh pravilih.

Mnogi člani društva so si že nabavili predpisano lovsko obleko, ki jo nosijo lovci v SR Sloveniji in ki je pred nekaj leti pri nas ni nosil še nihče.

Društvo pa ima še nove načrte in cilje. Z lastnim delom si nameravamo zgraditi lovsko koč, razviti svoj prapor in še nadalje izobraževati svoje članstvo. Tudi letos, v septembru, bomo pripravili naš »lovski praznik«. Tudi v bodoče si želimo pristnih bratskih odnosov med našim društvom in lovske organizacijami v SR Sloveniji in se jim znova zahvaljujemo ter hkrati priporočamo.

Karlo Furlan,
tajnik Slovenskega lovskega
društva Julijske krajine
»Doberdob«

Jubilanti

Janko Perat — 60-letnik

Šestdeset let je dopolnil 29. aprila letos. Ko sem mu kot sodelavcu in prijatelju čestital k življenjskemu jubileju, sem ga poprosil, naj nam pove kaj o sebi, o svojem življenju in ustvarjanju. Peratov življenjski smo v glavnem že brali v raznih knjigah, ki jih je napisal. Zlasti v knjigi »Utrinki iz lovske kože«, ki jo je napisal prav lovcem in jo posvetil tolminskim lovskim tovarišem. Zakaj prav njim?

Janko je bil namreč takoj po vojni organizator lovstva na Tolminskem. Od 1949. do 1954. leta je bil tajnik lovske podzveze oz. okrajne lovske zveze v Tolminu. Leta 1955 so ga, kot poštvalnega delavca v lovstvu in družbenopolitičnem življenju, izvolili za predsednika Okrajne lovske zveze Gorica. To funkcijo je s polnim zagonom opravljal do leta 1961, ko se je preselil v Ljubljano. Od leta 1952 je deloval in še vedno deluje tudi v organih, odborih in komisijah Lovske zveze Slovenije in Lovske zveze Jugoslavije. Odlikovan je z znakom za lovske zasluge ter z redom II. in I. stopnje Lovske zveze Slovenije.

Jubilant pravi, da se nekateri že rodijo kot lovci. Njegov oče, tudi vnet lovec, mu je pravil, da je vedel že tisti hip, ko je privekal na svet, da bo postal lovec. Ves zaskrbljen je namreč čakal na razplet dogodkov pred sobo, v kateri naj bi mali Janko prišel na svet. Slonel je pri oknu in čakal, kdaj se bo oglasil otroški jok. In tisti hip, ko je zakljokal novorojenec, je zagledal lisico, streljaj od hiše, tekla je mimo in se zvedavo ozrla v okno. Oče je pomislil: Rodil se je lovec.

»Ampak, če pustimo šalo na strani,« pravi Janko Perat, »imajo nekateri že način življenja lovski.« K takim se prišteva tudi sam. Zanj ni lov samó, kadar pohaja po lovišču, ampak tudi, kadar piše. »Da, snovanje in pisanje ro-

Janko Perat

mana me včasih bolj prevzame in očara kakor lov sam. To, kar se mi zdi najpomembnejše, je iskanje. In kadar najdeš, moraš plačati le še ceno za srečo, da si dosegel cilj, na primer: prinesiti uplenjenega gamsa v dolino — počakati na izid knjige. Čar pričakovanja mi je v odkrivanju neznane, v iskanju nečesa, kar je skrito za obzorji: veselje, včasih tudi nekaj obupa in muke. Da, v tem je nepopisna radost snovanja — to je tudi moj lov!»

Vedno imam občutek, da je Janko srečen človek. On pa mi pravi, da tega ne bi mogel trditi. V življenju je šel skozi veliko razočaranj in trpljenja, okusil grozote vojne, prestal številne težke bitke, trajne sreče pa ni našel. Pač, užival je le njene trenutke, ki mu jih je poklonila usoda. A kdor ni okusil gorja, žalosti, trpljenja, ne zna ceniti srečnih trenutkov. Sreče torej ni, pač pa le njeni drobci! Janko jih najde predvsem v intimnem stiku z naravo, zlasti s prvobitno naravo v gorah, v gozdovih, ob razkošnih jutrih in sanjavih večerih.

Kljub pragu, ki ga je prestopil, se Peratov lov neustavljivo nadaljuje, če ne s pospešenim zagonom, pa vsaj z enako močjo. Le sprašuje se, kolikšna in kakšna bo lovina — kaj bo še napisal. Sicer pa Janka Perata pozna skoraj vsak slovenski lovec, če ne osebno, pa iz njegovih del: pripovedi, povesti, romanov.

Čestitkam ob njegovem jubileju se poleg lovcev iz njegove Lovske družine Podbrdo in številnih lovcev Tolminske in

Goriške pridružujejo tudi člani uredniškega odbora glasila Lovec, katerega prizadeven član je jubilar. Vsi mu želimo še veliko let dober pogled in obilo zadovoljstva pri njegovem lovu v najširšem pomenu.

B. Leskovic

Jubilant Drago Šumak

Osemnajstega maja letos mu je kukavica odštela šest desetletij življenja in kar petinštirideset let privrženosti zeleni bratovščini. Ko bo jubilar prebral te vrstice, bo kajpak spet zamahnil z roko in bržkone rekel z rahlim prizvonom domačega narečja: Kaj pa je to takega, da bi bilo treba obešati na veliki zvon! Človek pač ni več mlad, star pa je toliko, kolikor se počuti, če pod tem razumemo zdravje, življenjsko silo in voljo v naslednjih letih še kaj postoriti. Predvsem pa je treba v srcu, na ramenih in na kolennih rezervirati neznansko veliko zeleno prežo, da bi častno opravljal najnovejšo funkcije, kakršne ti naložijo vnuki. Nekaj skopih zaznamkov iz življenja našega jubilanta: Rojen je bil v Krapju pri Ljutomeru. Lov in pa znameniti konj, ljutomerski kasač, sodita že po družinski tradiciji v okolje njegove mladosti. Kot dijak v Mariboru se je srečal z naduto histerijo nemškutarstva, pred okupatorskim nasiljem pa se je zatekel v tako imenovano Ljubljansko pokrajino. Kot študent prava se je že junija 1941 na Akademskem kolegiju povezal v OF in Narodni zaščiti, septembra 1943 pa postal partizan. Cankarjevec, sprva kot sekretar SKOJ v brigadi. Kot pravnik pa so ga kmalu preusmerili, da je opravljal pravne funkcije v eni izmed divizij 7. korpusa. Burna povojna leta je deloval v organih za notranje zadeve, od leta 1962 do upokojitve pa v republiški upravi kot direktor Zavoda za rezerve. Skratka, tovariš Drago Šumak sodi v tisto generacijo mladih, k tistim letnikom, ki so bili najbolj poklicani, da zdržijo breme osvobodilne vojne in ljudske revolucije ter viharna leta povojne gra-

Drago Šumak

ditve naše socialistične družbe.

Toda Drago Šumak je tudi lovec, z vso pravico zapišemo, da z dušo in telesom. Velik lovec v sodobnem pomenu te besede. Že njegova, vzorno urejena zbirka trofej, kjer najdemo tudi zlatega barjanskega srnjaka, nas opozori, da gre za lovca, ki ima izredno spoštljiv odnos do trofeje kot dela svojih lovskih doživetij.

Res, jublantu so se po družinski tradiciji vrata na zelene ravninske poljane na široko odprla že v otroštvu. Od leta 1938 do vojne je bil dejaven član Lovskega društva Ljutomer in po njej se je spet vključil v ljutomersko lovsko družino.

V Ljubljani ga je kot ravninca pritegnilo Barje in od leta 1952 je član Lovske družine Vič, kjer pa so se mu kot izkušenemu lovcu nabirale funkcije kot na ogrlici. V osmih letih tajnik, gospodar in starešina te lovske družine. V zadnjem desetletju dolžnosti v uprav. odboru Lovske zveze Slovenije: njen blagajnik, poslej tajnik. In zdaj predsednik odbora gojitvenih lovišč LZS.

Drago Šumak je eden izmed ustanoviteljev Konjeniške zveze Slovenije (leta 1949) in njen predsednik od 1976. do 1981. leta Sicer je bil pa vsehskoji na odgovornih položajih Konjeniške zveze Slovenije in Konjeniške zveze Jugoslavije.

Ko smo zapisali, da gre za jubilej velikega lovca, za eno izrazitih postav naše zelene bratovščine, smo imeli v mislih predvsem dvoje:

Prvič, da gre za človeka širo-

kih lovskih obzorij, ki jemlje najboljše iz tradicije in ki je odprt za vse tiste novine, ki jih zahteva sodobna, moderna postavitev našega lovstva v vseh družbenih razmerjih. Človeka, ki se je s smislom za praktične rešitve vedno pripravljen tolči za uveljavitev in smotrno izvajanje gojitvenih načel, ne glede na kateri ravni deluje.

Drugič: V Dragu imamo vedno dobrega lovskega tovariša, izkušenega svetovalca, ki je vedno pripravljen poprijeti, kjer je treba, z lovsko družino deliti njene radosti in težave. Tudi svojih številnih lovskih doživetij ne zaklepa zase, zakaj v njem najdemo vedno prijetnega kramljalca in zapovedovalca. Še vedno z naromo, ki tudi skozi desetletja ni ugasnil.

V Dragu smo vedno gledali velikega »šnefarja« in račarja, kar že nekako sodi k njegovemu panonskemu izvoru. Toda zadnja leta čedalje raje »pase« divjad in pogledi mu čedalje bolj uhajajo v visokogorje. Gore s svojo grobo lepoto in gamsi v cotastih kotuhih na snežni belini so zdaj tisti magnet, ki nam Panonca spreminja v visokogorskega lovca. Zelo smela in dokaj škrapljasta steza za merjenje življenjskih moči in ohranjanje dobre lovske kondicije.

Jubilantu iskreno čestitamo z željami, da bi doživel še veliko lepega, z zahvalo za vse, kar je storil za lov, družino in slovensko lovstvo. Ker na tistem vemo, da je posvečen tudi v nekaterih skrivnostih kletarstva, mu nazdravljamo z iskrenim tramincem in dobro primorsko barbero.

Lovska družina Vič — J. G.

Dr. Slavko Čeplak je 17. 3. 1981 praznoval svojo 70-letnico. Rojen je bil v Beljaku, svojo rano mladost je pa preživel na domačiji svojih staršev v Gornjem gradu. To je bil čas prve svetovne vojne, ko je bil Slavkov oče na fronti, z materjo sta pa morala trdo delati, da sta se preživela.

Po vojni se je s starši preselil v Ljubljano, tu dokončal srednjo šolo in pravno fakulteto ter stopil v sodno službo.

Dr. Slavko Čeplak

Med drugo svetovno vojno je bil vojni ujetnik v več taboriščih v Nemčiji in Italiji, kjer se je v okviru narodnoosvobodilnega gibanja udeleževal raznih akcij.

V lovsko organizacijo je stopil kot velik ljubitelj narave, leta 1950. Najprej je bil član LD Polhov Gradec, iz katere pa je leta 1955 prestopil v LD Šmarna gora. Ko je ta LD gradila svojo lovsko kočico na Zavrhu, je bil Slavko njen prizadeven tajnik (1956—60). Kot sposobnega pravnika ga je Lovska zveza Slovenije izbrala za predsednika svojega disc. sodišča (1958—59). Nadalje je deloval kot predsednik disc. razsodišča LD (1961—63).

Leta 1975 je prestopil v LD Turjak, ki jo je dve leti vodil kot starešina (1976—77). Skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik ga je medtem imenovala za člana občinske komisije za lovstvo, v kateri je deloval 2 leti (1977—79).

Sedaj je dr. Čeplak zopet član LD Šmarna gora, v kateri je prvotno deloval dve desetletji. Njej hoče posvetiti svoje sile in sposobnosti do konca.

Dragemu jubildantu iskrene čestitke in voščilo, da bi bil zdrav, zadovoljen in da bi v šmarnogorskem lovišču doživel še veliko lepega.

Člani LD Šmarna gora

Jože Ban-Pepi je 11. 3. 1981 praznoval 75. obletnico svojega rojstva. Na svet je prijoval v revni kmečki družini v Prelozah pri Lokvi in dokončal ljudsko šolo v domačem kraju. Nakar se je izučil mesar-

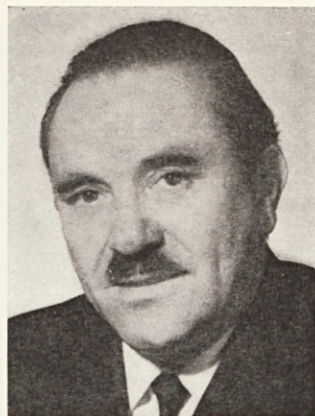
Jože Ban

skega poklica v Bazovici pri Trstu. Kot dvajsetletnik je moral v italijansko vojsko. Zlasti tedaj je kot zaveden Slovenec občutil tegobe tujega jarma. Po odsluženju vojaškega roka je bil v domačem kraju gozdni delavec oziroma delavec pri lesnih trgovcih, brez redne zaposlitve.

Kmalu po prvem strelu iz partizanske puške je bil Pepi med aktivisti OF, vse do leta 1943, ko je stopil v partizane.

Osvoboditev je dočakal kot borec artilerijske brigade VII. korpusa. Šele po vojni se je zaposlil v svoji stroki. Upokojen je bil kot mesarski mojster oz. delovodja Emonine pršutarne v Lokvi.

Kakor večini Primorcev se tudi Banu v času italijanske zasedbe Primorske ni uresničila želja, da bi bil lovec. Po zmagoviti vojni, leta 1946, pa se je včlanil v LD Tabor-Sežana, katere lovišče je obsegalo dobršen del Krasa in Brkinov. Zaradi obsežnosti lovišča je iz LD Tabor nastalo nekaj lov. družin. Pepi je bil prvi starešina LD Gaberk-Divača, dve leti (1948—49). Opravljal pa je še naslednje funkcije: gospodar 15 let (1950—55, 1965—75), kinolog 25 let (1948—73) in predsednik NO 4 leta (1977—81). Tudi v UO Lovske zveze Koper je sodeloval 1 leto. Vse svoje funkcije je opravljal vestno, zlasti je bil uspešen gospodar in kinolog. Tesno je sodeloval z znanim notranjskim kinologom Kristenom, posebno pri zreji in vzgoji resastih istrskih gonilcev in resastih jabečarjev. Za svoje delovanje v NOB je bil odlikovan z medaljo za hra-

Franc Murko

brost in z redom zaslug za narod, za prizadevanje in uspehe v lovstvu ter kinologiji pa ga je LZS odlikovala z znakom za zasluge in z redom III. stopnje, medtem ko mu je ZLD Koper podelila kinološko priznanje. Tudi LD se mu je skušala oddolžiti za vso požrtvovalnost z več priznanji. Še in še bi lahko govorili in pisali o Pepiju kot lovcu in človeku, ki nam je s svojim delom svetel zgled.

Zato, dragi Pepi, naj ti srce ostane še nadalje polno ljubezni do narave, oko bistro in roka mirna, da bi še mnogo let skupaj uživali radosti, ki jih lovcem poklanja Diana!

Solovci iz LD Gaberk-Divača
— M. R.

Franc Murko je dopolnil 60 let svojega plodnega življenja 9. 1. 1981, energičen, veseljaški in neutrujen. Trda, a pestra je Francijeva pot, od mladih let, ko se je začel kaliti in skozi preizkušnjo neprizanesljive vojne vihre do začetka sončne življenjske jeseni. Stopil je na pot revolucije, zanjo goren in zmagal. Sedaj rezervnemu častniku JLA krasi prsi dvojne odlikovanj iz NOB.

Toda Franci je tudi vnet lovec, nad 30 let, vse od ustanovitve naše LD. Uveljavil se je tudi kot kinolog. Skupno je bil član uprav. odbora lov. družine 4 leta, od tega tajnik 2 leti (1954—55). Predsednik nadzor. odbora LD je bil 6 let (1956—59, 1964—65). Razen tega je deloval v komisiji LD za gojitev divjadi 7 let, v komisiji za strelstvo LD 5 let

in kot mentor lovskih pripravnikov več let.

LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge in — ob 30-letnici LD Krško — tudi z redom III. stopnje. KZS pa mu je podelila srebrni znak za kinološke zasluge.

Naš ugledni, spoštovani jubilan, hvala ti za tvoje delovanje v vrstah zelene bratovščine za napredek lovstva in ohranitev divjadi v naših loviščih! Še mnogo let veselo srce, dober lovski pogled in ravne cevi!

Krški lovci — S. B.

Tomaž Krek z volkom, ki ga je uplenil oktobra 1980 v Kozjih goricah, lovišče LD Iga vas

Lovski oprtnik

V lovišču LD Iga vas uplenjen volk

Med ljudmi prevladuje mnenje, da je volk skoraj izginil iz slovenskih gozdov. To za večino naših gozdov velja, ne pa za obširne notranjske in kočevske gozdove. Toda tudi v teh gozdovih je volkovom že grozilo popolno iztrebljenje. Zato je leta 1973 Lovska zveza Slovenije ukinila denarne nagrade za uplenjene volkove. S sedanjim zakonom o lovstvu, ki ga je skupščina SRS sprejela leta 1976, pa velja tudi za prej nezaščitenega volka lovopust.

Na Notranjskem smo imeli v zimah z veliko snega skoraj vedno v gosteh večje trope volkov, nemalokrat od 12 do 15 živali. Prihajali so iz Gorskega kotarja in se pri nas navadno zadrževali po nekaj tednov, predvsem v Javornikih. Na svoji poti niso samo ubijali za svojo prehrano, ampak dobesedno mesarili. Kakor je že znano, je bil eden izmed »pokolov« jelenjadi v marcu 1976, ko je zapadel visok sneg.

Istega leta v decembru je LD Iga vas na enem izmed lovov zajela krdelo 12 volkov. Tako lovci kakor tudi volkovi so bili presenečeni. Nastala je prava bitka. Pod streli so padli 3 volkovi. Volčji trop je bil raz-

bit in posamezni volkovi so se razbežali po okoliških gozdovih. Od tistega časa so ljudje volkove večkrat videli, ker so se verjetno po tem »srečanju« pri nas ne le zadrževali, ampak tudi razmnožili. Sledovi in ostanki njihovih pojedlin izdajajo njihovo stalno prisotnost v notranjskih loviščih. Čeprav so zelo previdni in se ljudi izogibajo, jih večkrat vidijo lovci kakor drugi domačini.

Kakor v notranjskem lovskogojitvenem območju planiramo odstrel druge divjadi, planiramo tudi odstrel volkov. Prvi volk je padel kmalu potem, ko je bil lov na to divjad odprt. Član naše LD Tomaž Krek se je oktobrskega dne zgodaj zjutraj odpravil na lov. Odšel je v predel, ki mu pravimo Kozje gorice, da bi za-

lezel jelenjad na paši. Ob jutranjem svitanju se je tiho in previdno pomikal po ozki gozdni poti. Nenadoma je zaslišal, da se proti njemu naglo približuje neka žival. Hitro se je pomaknil v kritje in za vsak slučaj pripravil puško za strel. Na lovčovo veliko presenečenje je po poti v drncu pritekel volk. Ko je bil od njega oddaljen le še 15 do 20 korakov, ga je opazil, se ustavil in že hotel skočiti nazaj. Tedaj pa je Tomaž ustrelil. Volk je obležal na mestu. Ves vesel je Krek 38 kg težkega samca odnesel do svojega avtomobila.

Vest o uplenjenem volku se je hitro razširila po Loški dolini. Volk je bil star samec, kar dokazuje tudi greben na volčji lobanji. Močno poudarjen greben imajo namreč le

stari volkovi. Poleg tega je imel tudi precej obrabljeno zobovje.

Ker je bil volk uplenjen še pred prvim snegom, so naši lovci menili, da bo, ko zapade sneg, lažje upleniti še kakega. To se pa ni zgodilo, čeprav so ljudje nekajkrat videli skupine po 3 do 6 volkov. Previdne zveri so se vedno iznajdljivo izmaknile lovskim puškam.

Kljub letošnji dolgi sneženi in mrzli zimi pa ni bilo opaziti, da bi se v notranjske gozdove pritepli volčji tropi iz Gorskega kotarja. Seveda tudi »naši domači« volkovi radi smuknejo na daljši pohod; tako je trojka proti koncu letošnje zime prišla iz Loške doline v okolico Cerkniškega jezera in Postojne. Uspelo jim je prečkati avto cesto, saj so se pojavili tudi v okolici Hotedršice. Tamkajšnji lovci so streljali nanje, vendar niso nobenega ustrelili. Verjetno je, da so se nato umaknili v obširen Trnovski gozd. Obstaja celo možnost, da se bodo nekaj časa zadrževali na Primorskem.

Franjo Bavec

»Stanovanjska« stiska ptic duplaric

Znano je, da pticam duplari- cam vse bolj primanjkuje ustreznih dupel za gnezdenje in tudi za prenočevanje. Nekatere ptice duplo potrebujejo le za gnezdenje (npr. škorci), nekatere pa za gnezdenje in prenočevanje (npr. sinice). Po naših gozdovih je vse manj starih votlih dreves, ker jih »vestni« gozdarji hitro odstranijo, da naredijo prostor drugemu drevju. Še manj je votlih dreves po naših vrtovih. Zato torej »stanovanjska« stiska ne le pri ljudeh, ampak tudi pri pticah! Ta stiska je vzrok, da si ptice često izbere neustrezna mesta za gnezdenje. Brali smo že o gnezdu v obcestni škarp, kjer so ptičje mladiče ugonobile mravlje. V časopisu smo videli tudi fotografijo siničjega gnezda v poštnem nabiralniku.

Preberite pa tudi, kaj se je zgodilo pri mojem gospodarskem poslopju, ki ga obnavljam.

V jeseni sem pustil betonski mešalec kar zunaj na grad-

Bela stena v Veliki gori, lovišče LD Ribnica

Foto B. Krže

bišču. Ostranil sem samo elektromotor, tako da je prostor zanj ostal čez zimo prazen. Ko sem spomladi odprl vratca tega prostora in hotel zopet namestiti elektromotor, sem se začudil. V prostoru je bilo zgrajeno precej veliko gnezdo in v njem pet jajčec. Srce mi ni dovolilo, da bi gnezdo odstranil. Kaj torej? Takoj sem sklenil z nadaljnjimi deli počakati, dokler se mladiči ne izvalijo in tudi ne odletijo.

Jajčeca so bila še topla, dokaz, da je na njih sedela ptička in valila. Ko sem odpiral vratca, sem jo moral prepoditi, a videl je nisem.

Kmalu zatem, ko sem zaprl vratca nazaj in se oddaljil, sem opazil ptičko, ki se je vrnila. Bila je velika sinica (Parus major). Res, po nekaj dneh so se mladiči izvalili. Stara dva sta jih marljivo hranila in približno po treh tednih so izleteli.

Dva dni zatem sva z ženo zopet pogledala v prostor za elektromotor. In glej, zopet novo presenečenje! Gnezdo je bilo poglobljeno in v njem sedem jajčec. Torej ne le presenečenje, ampak tudi ugan-ka: Kdaj je sinička znesla teh sedem jajčec? Nemogoče, da bi jih v dveh dneh! Ali jih je že pred svojim prvim valjenjem, jih pokrila z mahom in sedaj odkrila? Ali pa jih je nesla medtem, ko je hranila mladiče?

Tako sem moral z obnovitvenimi deli še nadalje počakati, kar sem rad storil, dokler samica in samček nista izvalila in izpeljala še drugega gnezda.

Gnezdo v betonskem mešalcu je še en dokaz pomanjkanja »stanovanj« za ptiče duplarje. Ljubitelji ptic, zlasti člani Gorskke straže, naj se odločijo za izdelavo in nameščanje ptičjih valilnic. To storimo sedveda v pozni jeseni ali zgodaj spomladi. Zlasti pazimo na velikost vhodne luknje, ki je pri valilnici za sinice 23 do 25 mm. Če je vhodna luknja večja, je velika nevarnost, da vsiljivi vrabci sinice preženejo in zasedejo valilnico.

Ivan Štritof, LD Artiče

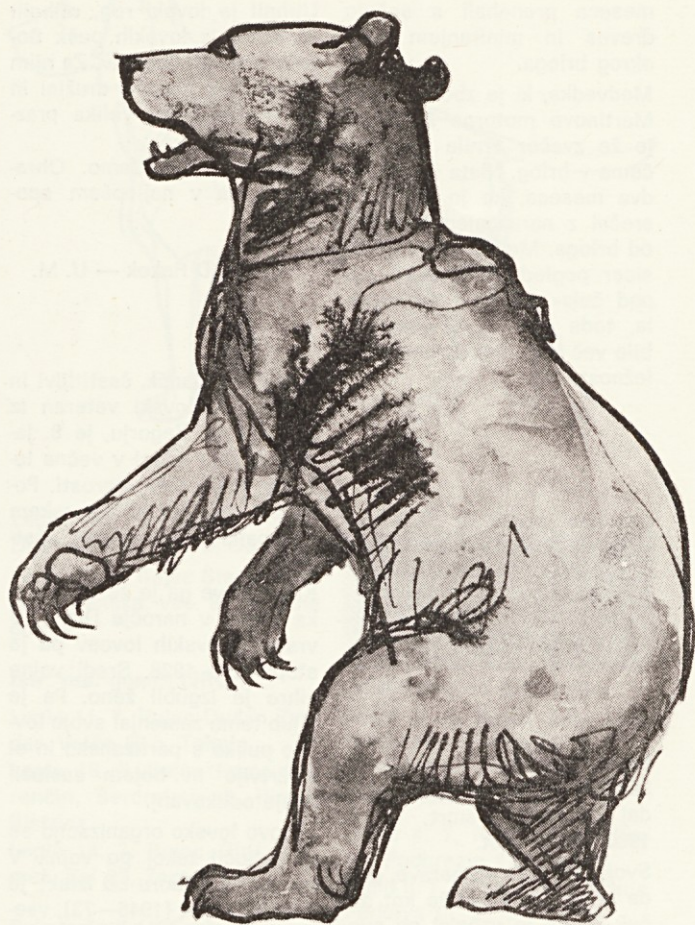
Srečanja lovca Maksa z medvedi

Maks Konečnik slušbuje kot poklicni lovec od leta 1964 v Kočevskem Rogu, v revirju Trnovec, ki je del gojitvenega lovišča »Medved«. Že ime pove, da so v tem lovišču medvedje tako rekoč doma. Maks se je do danes srečal z medvedi mnogokrat, toda tokrat naj opišem le nekatera njegova srečanja, kjer puška ni imela vloge.

V juniju prvega leta njegovega službovanja v Rogu je na poti iz Kočevja proti Trnovcu opazil približno pol leta starega medvedka, ki je plezal na drevo. Maks ga je hotel ujeti, zato je splezal za njim na smreko. Ko je medvedek opazil človeka za seboj na drevesu, je plezal naprej in pripeljal prav do vrha. Vztrajni Maks ni odnehal; prilezel je prav do medvedka, ki visoko s smreke le ni upal skočiti na tla. Dosegle so ga Maksove roke in potisnile v vrečo, ki jo je lovec imel s seboj. Če bi Maks tedaj imel le nekaj izkušenj z medvedi, ne bi plezal za medvedkom. Gorje mu, če bi ga pri tem zalotila mati medvedka! »Lov« bi se za Maksa gotovo porazno končal. K sreči je bil pa medvedek sam, brez matere. Revček se je zgubljeno potikal tam okoli. Maks ga je odnesel domov, kosmatinček v vreči je pa vso pot predirljivo vokal.

V prostoru, kamor ga je lovec zaprl, je neutolažljivo jokal in bil zelo nemiren. Maksu se je smilil, zato ga je nesel nazaj, kjer ga je bil ujel, in izpustil. Seveda ga prej doma ni pozabil markirati z znamkico, ki mu jo je pritrdil na uhelj. Kasneje medvedka z znamko v uhlju nikoli več ni videl, niti ni slišal, da bi kdo ustrelil markiranega medveda. Najbrž je žalostno končal, saj je bil brez izkušenega materinega vodstva.

Bilo je pozno jeseni leta 1975. Maks je šel čakati lisice na medvedje mrhovišče. Kmalu zatem, ko se je usedel v zaprti visoki preži, je medvedka pripeljala na mrhovišče že dokaj velika mladiča. Medtem, ko je ona žrla na mrhovišču, sta se medvediča igrala tam okoli, plezala na drevo nekaj metrov od tal in skakala na tla. Naenkrat Maks

začuti, kako se preža maje. Pogleda skozi lino in opazi, da medvedič pleza po lestvi proti preži na drevesu. Znano je, da je zlasti mlad medved radoveden. Vse bliže in bliže je. Maks se medvedka ni bal, toda kaj bi storila medvedka, če bi se medvedek ustrašil Maksa in padel na ostro kamenje pod prežo. Vsekakor bi medvedka splezala do preže na drevesu in prirobantila najbrž kar do Maksa.

Res, radovednost je medvedka vlekla prav do preže. Pokukal je skozi lino, kakor je predvideval lovec in z Maksom sta si nekaj časa zrla iz oči v oči. Prav prijetno pa ni tako od blizu vdihavati medvedovo sapo! Zato je Maks zamahnil proti medvediču s penasto gobo, na kateri je sedel. Nadobudni podplatar je samo sklonil glavo in se pritisnil k lestvi. Čez nekaj trenutkov je zopet pogledal v notranjost preže. Šele ko je Maks ponovno zamahnil, se je medvedek zadenski spustil po lestvi na tla.

Lani zgodaj spomladi (leta

1980) so nedaleč od lovske hiše na Trnovcu gozdni delavci podirali drevje in razstreljevali skale za gozdno pot. Ko je bilo miniranje pri kraju, je delavec Martin, ki je sicer tudi lovec, stopil k veliki skali tik ob minirani poti. Takrat je nenadoma skočila predenj velika medvedka, zarenčala in se postavila na zadnje noge. Martin, ki je sicer zelo priseben, se je v tem kočljivem stanju hitro znašel. Vžgal je motorno žago, ki jo je imel slučajno v rokah, da je zaropotalo in se pokadilo medvedki v nos. To ji je poglalo strah pod kožo, da je pobegnila.

Takoj je bilo jasno, zakaj je bila medvedka napadalna. V brlogu pod skalo je imela neobogljena mladiča. Vsekakor je bila dobra mati, da je več dni zdržala pri njih, medtem ko je okrog njenega brloga pokalo in so pred vhod brloga padale razstreljene skale. Martin je o dogodku takoj obvestil lovca Maksa, ki je hitro stopil do pristojnih in dosegel, da so delavci za dva

meseca prenehali s sečno dreves in miniranjem skal okrog brloga.

Medvedka, ki je zbežala pred Martinovo motorno žago, se je že zvečer vrnila k mladima v brlog. Nista še minila dva meseca, ko jo je Maks srečal z naraščanjem nedaleč od brloga. Medvedka je lovca sicer pogledala nekoliko »izpod čela« in rahlo zabrundala, toda v njenem glasu ni bilo več jeze, morda celo hvalnost.

C. K.

V spomin

Borut Jernejčič, predsednik LD Rakek, je mnogo prezgodaj omahnil v smrt, 17. 6. 1980, star 30 let.

Svojo ljubezen do narave, gozda in lova je kazal že kot deček, ki se je vzgajal ob svojem očetu — lovcu. V lovsko organizacijo se je vključil z 18. letom starosti ter s svojim prizadevnim delom veliko prispeval k zglednemu delovanju naše LD, ki mu je kmalu zaupala razne vodilne funkcije. Najodgovornejšo pa je prevzel januarja 1980, ko je bil soglasno izvoljen za predsednika LD. Z vso vnemo je opravljal to odgovorno funkcijo do svoje smrti.

Preden je postal predsednik, je 6 let deloval v upravnem oz. izvršnem odboru LD, medtem 2 leti kot predsednik kinološke komisije. Tri leta je bil tudi član komisije za LO in DS pri ZLD Notranjske.

Borut pa ni bil samo lovec, ampak tudi zgleden družbenopolitični delavec v podjetju in Krajevni skupnosti Rakek. Posebno se je udeleževal pri akcijah v okviru vaše skupnosti na Uncu. Sicer je bil pa izreden tovariš, prijatelj, človek.

Od njega smo se poslovili 19. 6. 1980 z lovskimi častmi člani domače in drugih notranjskih lovskih družin. Svoje zastopstvo je poslala tudi pobratena LD Slovenske Kojice.

Utihi se lovski rog, utihnili so strel iz lovskih pušk Borutu v zadnji pozdrav. Za njim je ostala v njegovi družini in med nami lovci velika praznina.

Težko ga pogrešamo. Ohranjamo ga v najlepšem spominu!

Lovci LD Rakek — U. M.

Ivan Grčar-Janč, častitljivi in spoštovani lovski veteran iz Kisovca pri Zagorju, je 8. januarja 1981 odšel v večna lovišča, v 80. letu starosti. Pokopali smo ga na zagorskem pokopališču z lovskimi častmi.

Klic narave ga je že kot otroka zvalil v naročje Diane. V vrste zasavskih lovcev pa je stopil leta 1928. Sredi vojne vihere je izgubil ženo. Pa je kljub temu zamenjal svojo lovsko puško s partizansko in si z žrtvijo in bojem zaslužil dvoje odlikovanj.

V novo lovsko organizacijo se je vključil takoj po vojni. V upravnem odboru LD Izlake je deloval 27 let (1946—73), vsekozi kot kinolog. Bil je med najbolj znanimi rejci posavskih goničev. Njegovo ime pa ni bilo znano le domačim lovcem, pač pa širom po Zasavju in tudi drugod. Si predstavljate brakirja Jančka z lovskim rogom prek ramena, vedno prešernega, nasmejanega, obkroženega s številnimi psi! Glas njegovega roga nam je podžigal lovsko kri na stojščih. Naučil nas je starih lovskih pesmi in tudi tiste »klamfarske« ne bomo pozabili. Bil je pa tudi izreden ljubitelj ži-

vali. Fazani se ga niso bali, ko jih je pa tako pogosto obiskoval pri krmiščih. Na domačem »ganku« so mu ptice pevke jedle iz rok.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za zasluge, naša LD pa mu je podelila častno članstvo.

Dragi, spoštovani naš učitelj! Zlasti mladi lovci bi se ti radi zahvalili za vso nesebičnost, ki si jo izkazoval na vsakem koraku. Vse si nas zlasti učil poštenosti do narave, učil zdržnosti pri streljanju na divjad. Dokazoval si nam, da je vsako živo bitje dragocen del velike matere Narave. Zato je tvoja puška spregovorila le v izjemnih primerih, če je bila divjad ranjena, poškodovana. Lovcem Zasavja boš ostal v najlepšem spominu tudi kot brakir in človek velikega srca. Hvala ti!

Lovci LD Izlake —
R. P. in J. G.

Franc Požaršek-Vid je umrl 6. 8. 1980, star 67 let. Rojen je bil v Ržišču pri Vačah, svojo življenjsko pot pa je nadaljeval v bližnji vasi Gora.

Bil je udeleženec NOB, borec XII. SNOUB in nosilec partizanskih odlikovanj. Svoj prispevek skupnosti je še nadalje dajal, ko se je vrnil iz NOV, pri obnovi in graditvi domovine. Sodeloval je v več komisijah in bil organizator raznih akcij. Življenjsko je bil zlasti zainteresiran za napeljavo vode v svojo vas in ta cilj je dosegel nekaj pred svojo smrtjo.

V lovski organizaciji je sodeloval kot član skupno 32 let.

Naloge v upravnem odboru pa mu je članstvo zaupalo 6 let (1953—59). Medtem je vestno opravljal funkcijo gospodarja 3 leta (1953—56). Razen tega je bil član nadzor. odbora 2 leti in gradbenega odbora 3 leta (1977—80). Pri gradnji lovskega doma je veliko pomagal zlasti z lesom.

Na njegovi zadnji poti smo ga spremili lovci matične in sosednjih lovskih družin. Ob odprtem grobu so mu v slovo zadoneli lovski rogovi in puške njegovih lovskih tovarišev so boleče odjeknile. Nad krsto se je sklonil lovski prapor, ki ga je prav Franc Požaršek slovesno razvil dobra dva tedna pred svojo smrtjo. Dragi Franc, hvala ti za vse, kar si storil v dobro lovstva in svojega kraja!

Lovci LD Vače — P. H.

Iz lovskih vrst sta tudi odšla za vedno:

Jernej Srebernjak, LD Šenčur, * 23. 7. 1931, † 6. 7. 1980.

Štefan Erič, LD Zeleni vrh — Vuzenica, * 15. 12. 1911, † 7. 3. 1981.

Umrlima časten spomin!

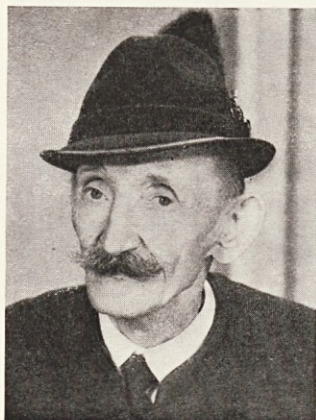
Lovska kinologija

PNZ ptičarjev v lovišču LD Rače

Lovsko kinološko društvo Maribor je 25. 4. 1981 priredilo PNZ psov ptičarjev. Zbor je bil pred lovskim domom LD Rače. Vodniki so privedli 7 psov: 5 nemških kratkodlakih ptičarjev, nemško žimavko in irsko seterko.

Vreme je bilo dovolj ugodno, saj je bilo dovolj vlažno. Motil je le veter, ki je stalno spreminjal smer. Prireditvi so prisostvovali številni lovski pripravniki. Vodja prireditve je bil znani rejec in vodnik

Ivan Grčar

Franc Požaršek

ptičarjev Jože Pesek, sodil sem pa podpisani. Prireditel je potekala brezhibno, nekoliko pa se je zavlekla zaradi premajhnega staleža male divjadi.

Prvi nagradni razred je dosegla nemška kdl. ptičarka Tisa, JRPki 60755, ki jo je vodil Alojz Fišinger iz Slovenske Bistrice. Psica ima prav dobro telesno oceno. Iskala je izredno hitro, sistematično in vztrajno. Pokazala je tudi trdno stoji na fazana in odlične nos. Ker je telesno skladno grajena in je tudi pokazala odlične naravne zasnove, je primerna za pleme. Dosegla je 57 točk.

V drugi nagradni razred se je s 46 točkami uvrstil nemški kdl. ptičar Valdi Janinski, JRPki 60749. Vodil ga je Albert Klančnik iz Rogaške Slatine. Pes je sicer pokazal dobre naravne zasnove, vendar ga je vodnik držal preveč »na kratko«, zato ni mogel pokazati vseh svojih zasnov. Pes ima prav dobro telesno oceno.

Tretji nagradni razred je z 42 točkami dosegel nemški kdl. ptičar Ari, JRPki 60755, s prav dobro telesno oceno. Lastnik in vodnik tega psa je Ivan Pešl iz Selnice ob Muri. Ta prikupni pes je pokazal dobre naravne zasnove, žal pa vodnika ni dovolj ubogal. Prav pri vajah v ubogljivosti psa se bo moral vodnik pri nadaljnjem šolanju bolj potruditi.

Od ostalih štirih psov trije preizkušnje niso opravili, z enim je pa vodnik odstopil od preizkusa.

Na koncu preizkušnje smo razglasili rezultate in podrobno razčlenili delo psov. Takrat pa žal lovski pripravniki že niso bili več navzoči, zato seveda niso slišali marsikatero ugotovitve in razlage, kar bi jim samo koristilo.

Vojko Pirher, kinol. sodnik

Telesno ocenjevanje lovskih psov v Kranju

Na prostoru Gorenjskega sejma v Kranju je bilo 9. maja 1981 telesno ocenjevanje lovskih psov. Prireditelj je bilo Lovsko kinološko društvo Gorenjske, vodja prireditve pa sem bil podpisani.

Na ocenjevanje so privedli 50 lovskih psov, od teh: 6 goničev, 4 brak-jazbečarje, 6 krvosledcev, 11 jamarjev, 3 ptičarje, 17 šarivcev in 3 retrieverje (prinašalce).

Udeležba na tej prireditvi je bila v primerjavi z lanskoletno dokaj skromna, kar je pripisati predvsem epidemiji stekline na Gorenjskem. Mnogi ljubitelji zaradi stekline opuščajo zrejo pasemskih psov in pojavlja se skrb, da po prenehanju stekline pri nas ne bo primerne in potrebnega števila psov.

Kakovost privedenih psov je bila na visoki ravni. Izrazito lepi so bili predvsem bavarski krvosledci. Pogledali pa smo hanovrske krvosledce, katerih število se na našem področju vidno zmanjšuje. Potrebno bi bilo razmisliti o uvozu kake plemenske psice ali da naši rejci zamenjajo nekaj mladih psov s psi rejcev iz Avstrije. S tem bi osvežili pasmo, popravili zaskrbljujoče stanje glede hanovrčanov.

Privedenih je bilo tudi večje število koker španjelov, ki pa so žal v rokah nelovcev. Pri tej pasmi opazimo upadanje kakovosti, kar dokazuje dejstvo, da je bilo veliko teh psov ocenjenih z nezadostno oceno. Vse to nam narekuje več pozornosti pri izbiri plemenjakov.

Prireditel je potekala po programu in je bila pri kraju ob 13. uri.

Miloš Kelih, kinol. sodnik

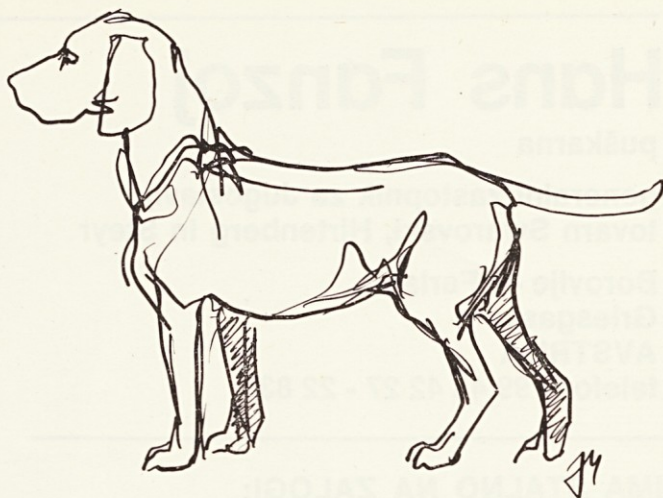
Predvidena legla

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 19. 6. Rejec Ciril Branstetar, Laze 7, Gabrovka.
Leglo 1. 7. Rejec Stane Breagar ml., Čatež 25, Velika Loka.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Leglo 30. 6. Rejec Stane Zrimšek, Krka 52, p. ista.
Leglo 7. 7. Rejec Jože Lindič, Ambrus 61, Zagradec.
Leglo 25. 6. Rejec Franc Raztresen, Lučine 32, Gorenja vas.
Leglo 4. 7. Rejec Rafael Lindič, Šmartno 132 pri Litiji, p. ista.

Leglo 25. 5. Rejec Albert Drnovšek, Gradno 9, Dobrovo.
Leglo 28. 6. Rejec Stane Škufca, Stranska vas 8, Ivančna gorica.

Istr. res. goniči (JRGri):

Leglo 11. 7. Rejec Dušan Zvodar, Volče 53 b, Tolmin.
Leglo 18. 6. Rejec Franc Derenčin, Šerčerjeva 5, Ilirska Bistrica.
Leglo 14. 7. Rejec Ciril Mišmaš, Kal 29, Zagradec.

Foksterierji (JRFos):

Leglo 6. 7. Rejec Tone Štajer, Goričane 13, Medvode.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo julija. Rejec Vanko Sitar, Vel. Pirešica, Žalec.
Leglo 26. 5. Rejec Leopold Jelenič, Kolodvorska 54 a, Črnomelj.
Leglo 21. 6. Rejec Anton Fenhrih, Bistrica ob Sotli.
Leglo 27. 6. Rejec Martin Novak, Bojsno 33, Globoko pri Brežicah.
Leglo 4. 7. Rejec Stojan Benčič, Herpelje 20 d, Kozina.
Leglo 17. 6. Rejec Karel Požek, Krvavčji vrh 1, Semič.
Leglo 27. 6. Rejec Ivan Jagrič, Osredok 21, Podsreda.
Leglo 30. 6. Rejec Drago Trdan, Ljubljanska 73, Kočevje.
Leglo 7. 7. Rejec Jože Gorjup, Koliška 3, Vir-Domžale.
Leglo 30. 6. Rejec Hektor Bordon, Škofije 192, p. ista.
Leglo 28. 6. Rejec Franc Florian, Osredok 1, Dobova.
Leglo 2. 6. Rejec Janez Balanč, Zgornja Besnica 79, p. ista.
Leglo 23. 6. Rejec Karel Gorenc, Žabjek 29, Trbovlje.

Leglo 27. 6. Rejec Ivan Marinc, Partizanska 16, Grosuplje.

Leglo 23. 6. Rejec Dušan Gril, Slovenska vas, Stara cerkev.
Leglo 24. 5. Rejec Janez Gale, Adamičeva 45, Grosuplje.

Leglo 2. 6. Rejec Jože Vajs, Svibnik n. h., Črnomelj.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 4. 7. Rejec Franc Perko, Podbrezje 125, Duplje.
Leglo 9. 7. Rejec Milan Kranjc, Ferkova ul. 2, Maribor.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Leglo 4. 7. Rejec Stanislav Poje, Goričane 1, Dol. vas.
Leglo 26. 6. Rejec Vili Sreš, Zajelše n. h., Dol.

Špringer španjeli (JRŠš):

Leglo 30. 6. Rejec Martin Kerin, Raka 33, p. ista.
Leglo 8. 7. Rejec Brane Fajfar, Gubčeva 3, Kranj.

Nem. prepeličarji (JRPr):

Leglo 28. 6. Rejec Franc Hribar, Ihan 134, Domžale.

Epagneul bretoni (JREb):

Leglo 2. 7. Rejec Drago Bitenc, Strniševa 12, Črnuče.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 10. 5. Rejec Slavko Ličen, Moškanjci 95, Moškanjci.

Nem. ostr. ptičarji (JRPos):

Leglo 22. 6. Rejec Janko Petrovar, Iljaševci 1, Križevci.
Leglo 5. 7. Rejec Aleksander Kološa, Pordašinci 6, Prosenjakovci.

Kinološka zveza Slovenije

Hans Fanzo

puškarna

generalni zastopnik za Jugoslavijo
tovarn Swarovski, Hirtenberg in Steyr

Borovlje — Ferlach,

Griesgasse 1

AVSTRIJA

telefon: 99 43 42 27 - 22 83

IMA STALNO NA ZALOGI:

- modernizirane dvoglede 7×42 MDV in 10×40 MDV (MDV = naravnanje vsake priročne leče posebej),
- odlične dvoglede, tudi z gumijasto oblogo in nastavitvijo ostrine za vsako oko posebej, 7×42 MDV GA in 10×40 MDV GA,
- najkakovostnejše monokularne daljnoglede (spektive) z gumijasto oblogo, 30×75 ,
- strelne daljnoglede, jeklene in iz lahke kovine od 4×32 do 6×42 ,
- najnovejše daljnoglede NOVA in municijo Hirtenberg ter puške Steyr-Mannlicher.

Tradicionalne, kakor ime, so tudi 100-letne izkušnje tovarne orožja Steyr, ki je ena izmed najbolj znanih tovarn te vrste na svetu.

Puška MANNLICHER — LUXUS, s težo 3,49 kg, je tako lahka predvsem zaradi svoje dovršene oblike in tehnike. Izvrstno strelno sposobnost pa ima zlasti zaradi hladno kovanih cevi.

Ročica zaklepa je sedaj priročnejša in tek zaklepa še mehkejši kakor pri prejšnjih manlihericah. Nabojnik je jeklen in kot posebnost izdelan po želji tudi za 6 nabojev, kar pride zlasti v poštev na skupnih lovih, npr. na divje prašiče. Nabojnik se polni s pritiskom na naboje od zgoraj.

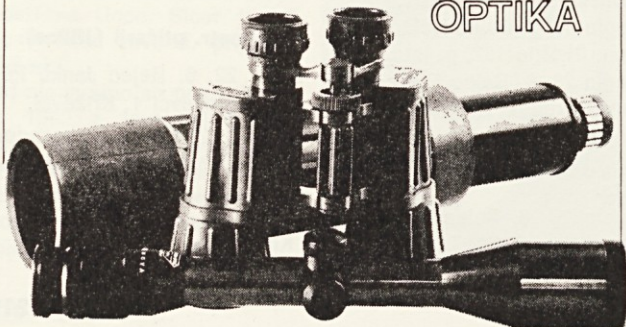
Repetiranje — potiskanje nabojev v nabojišče in izmetavanje tulcev je lahko in tiho.

Stalno tudi na zalogi:

243 Winchester, $6,5 \times 57$, $5,6 \times 57$, 7×64 , 30—06, od junija letos pa tudi 7 mm Remington Magnum 8×68 S.

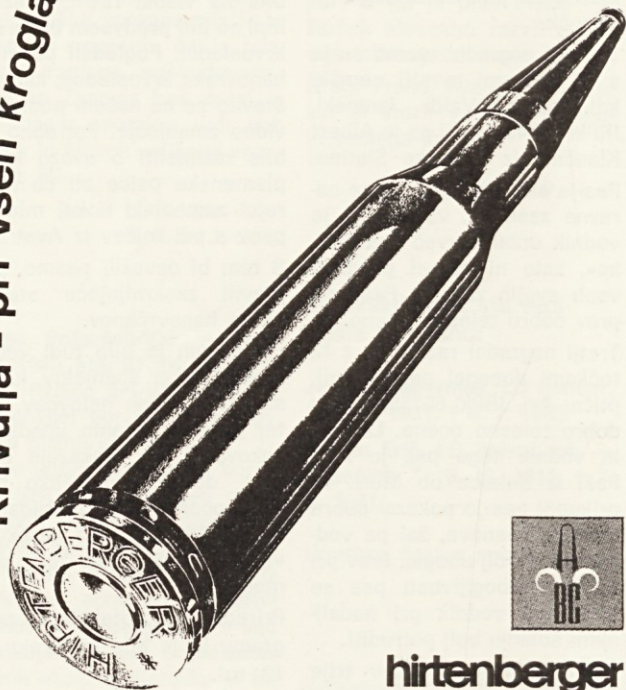
POPOLNOST, PRECIZNOST IN USKLAJENOST CELOTNE LOVSKE OPTIKE

SWAROVSKI
OPTIKA

Krivulja — pri vseh kroglah skoraj enaka, toda mi govorimo

O učinku

hirtenberger

kajti v učinkovitosti je razlika odločilna.

Hirtenbergova krogla ABC je izdelana iz tombaka.

Zaradi svojstvene konstrukcije se kegljasta krogla v telesu divjadi sistematično odpre na štirih delih in oblikuje:

programirano, pravilno, ostrorobo in tudi drugače stabilno rozeto s premerom do $2\frac{1}{2}$ kalibra.

V primerjavi z dosedanjimi krogli Hirtenbergova ABC obdrži do 90 % teže. Navadne krogle z delnim plaščem obdrže le 30 % svoje teže, večji del se v telesu divjadi razleti v drobce. Zaradi izjemne konstrukcije pa 10,0-gramska Hirtenbergova ABC po zanesljivem izstrelu še vedno tehta 9 gramov. S tem so pri Hirtenbergovi ABC krogli raznih kalibrov dosegli idealno sorazmerje njene teže in kalibra.

Orožje pošiljamo v SFR Jugoslavijo po pošti neposredno na naslov naročnika ob predhodni predložitvi kopije jugoslovanskega dovoljenja za nabavo orožja.

NAJNIŽJE IZVOZNE CENE!

Partizanska knjiga

TOZD Založba, b. o.

Trg osvoboditve 13, 61000 Ljubljana

Življenje v naravi

Narava nas kliče, nas vabi. Pobegnimo iz zasmrajenih in zastrupljenih mest in se nadihajmo svežega zraka. Razgibajmo mišice, otrdele od neprestanega sedenja ali enoličnega delovnega ritma. Sprostimo živce, napete zaradi večne naglice in delovnih zahtev. Naberimo si novih moči, pripravimo telo na morebitne težje preizkušnje. V vojni, na primer, bo narava naše zatočišče, tja se bomo morali umakniti ne glede na vremenske in druge okoliščine.

Pa znamo v naravi tudi živeti, se znamo obnašati, si znamo pomagati, če zaidemo v težave? Pridobitve civilizacije so nas pomehkužile in razvadile, spremenile so nam način življenja in nam odtujile naravo. Številne nesreče nas opozarjajo, da narava za človeka ni samo prijazno zatočišče, ampak tudi skrivalnica, polna prežetih nevarnosti, ki jih podcenjujemo ali pa precenjujemo svoje moči. Naši predniki so se abecede narave naučili neposredno, pri delu na polju in v gozdu, pri igri na travnikih, ob potokih in rekah, od staršev in starejših vrstnikov. Mi pa smo analfabeti, civilizacija nam je knjigo narave zaprla. Živeti v naravi se moramo šele spet naučiti. Šele ko bomo znali brati iz njene knjige, bo narava res naša prijateljica.

Zato se je Partizanska knjiga že pred leti odločila, da izda knjigo, v kateri bi bilo v priročni obliki zbrano čimveč znanja, ki ga mora imeti človek, če je prisiljen živeti v naravi in se preživljati v izjemnih okoliščinah. Prva

izdaja je kljub veliki nakladi kmalu pošla, kar priča o velikem zanimanju pa tudi o velikih potrebah po tovrstni literaturi, saj mora v sistemu splošnega ljudskega odpora biti seznanjeno z bivanjem in možnostmi preživetja v naravi vse prebivalstvo. To je tudi razlog, da letos knjigo ponovno izdajamo v razširjeni in dopolnjeni obliki, z novim fotografskim gradivom.

Priročnik je razdeljen na šest tematskih poglavij.

V prvem dr. Rupko Godec piše o izrednih okoliščinah, v katerih se lahko znajde človek v naravi, in o načinih, kako si v takih okoliščinah pomaga. Z drugimi besedami — priročnik taborniških veščin. Obširen je prispevek inž. Pavla Šegule o bivanju in hoji v gorah. Inž. Tomaž Banovec je napisal poglavje o orientaciji. Prof. Blanka Druškovič je prispevala poglavje o prehrani v naravi, v katerem spoznamo užitne in strupene rastline in živali na našem kopnem in v morju ter tudi navodila, kako jih lahko izkoristimo v prehrani, ko nam zmanjka običajnih virov hrane. Sledi poglavje o prvi pomoči, ki sta ga sestavila dr. Peter Soklič in dr. Ivan Kalinšek. Knjigo zaključuje poglavje o meteorologiji inž. Mirana Trontlja.

Knjiga, vezana v platno, obsega več kot 700 strani in 600 barvnih in črno belih fotografij ter ilustracij. V prednaročilu stane 600 din. Prednaročniška cena velja do izida knjige najkasneje v septembru 1981.

Izpolni, odreži in pošlji v pismu na zgoraj navedeni naslov!

>8

Prednaročilo priročnika Življenje v naravi

Podpisani

Naslov

(Kraj, ulica in hišna številka)

(poštna številka)

(pošta)

Reg. št. os. izkaznice SO

Nepreklicno naročam izvodov »Življenje v naravi« po prednaročniški ceni 600 din.

Knjigo bom(o) plačal(i): a) v 15 dneh po prejemu predračuna
b) v 3 mesečnih obrokih po 200 din (Neustrezno prečrtaj!)

Datum

Podpis

MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV VSEH PASEM

22. in 23. avgusta 1981 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, Titova 50.

Razstava bo v okviru praznovanja 60-letnice slovenske kinologije in pod pokroviteljstvom Lovske zveze Slovenije.

Razstavo organiziramo z odobritvijo Mednarodne kinološke zveze (FCI) in Jugoslovanske kinološke zveze (JKS). Psi imajo možnost osvojiti CACIB, CAC in druga prvaštva.

Sobota, 22. avgusta 1981 — lovski psi

Nedelja, 23. avgusta 1981 — nelovski psi

V okviru te mednarodne prireditve bo tudi specialna razstava kraških ovčarjev, angleških ovčarjev in kodrov vseh pasem.

Prijavnice (obrazce) za razstavljalce dobite na vseh sedežih lovskih kinoloških društev in v pisarni Kinološke zveze Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana. Vsa obvestila v zvezi s to mednarodno prireditvijo dobite po telefonu (061) 22 798.

Kinološka zveza Slovenije

LOVSKA DRUŽINA DOBRAVA V SLOVENSKIH GORICAH

priredi v počastitev dneva borca

v soboto, 4. julija 1981

VELIKO TEKMOVANJE V STRELJANJU NA UMETNE GOLOBE

na strelišču pri lovskem domu v Dobravi.

Začetek tekmovanja ob 8. uri. Tekmovanja se lahko udeleže **posamezniki in ekipe**.

Najboljši posamezniki in ekipe bodo nagrajeni s pokali, priznanji in praktičnimi nagradami.

Vabi

Lovska družina Dobrava

LOVSKA DRUŽINA JURŠINCI PRI PTUJU

priredi

za 40. obletnico ustanovitve OF in vstaje slovenskega naroda ter v počastitev dneva borca

TRADICIONALNO STRELSKO TEKMOVANJE IN SREČANJE LOVCEV IN DRUGIH OBČANOV

ki bosta v soboto, 4. julija, popoldne in v nedeljo, 5. julija 1981, od 7.30 dalje

PRED LOVSKIM DOMOM V JURŠINCIH

Program:

- Meddružinsko lovsko strelsko tekmovanje ekip in posameznikov na umetne golobe.
- Lovski ples, ki bo v nedeljo, 5. 7., s pričetkom ob 16. uri. Glasbeni program bodo izvajali priljubljeni VESELI PLANŠARJI iz Ljubljane, s pevema Marico Jerše in Damirjem Korenom.
- Bogat srečolov.

Na voljo bodo domače in lovske specialitete ter pristen »znoj« iz Slovenskih goric.

Veselilo nas bo, če boste s svojo udeležbo pripomogli k tradicionalnemu množičnemu srečanju lovcev in drugih občanov v Juršincih.

Vljudno vabljeni

SLIKI NA OVITKU — 215. STRAN:

Zgoraj:

Navadna postovka, samec

Foto Jože Markizeti

Spodaj:

Svizci pred rovom

Foto Vittorio Peracino

BARVNA SLIKA NA ZADNJI STRANI — 216. STRAN:

Siva čaplja. Po sedanjem lovskem zakonu je zaščitena vse leto.

Foto Janez Gregori

MALI OGLASI

Lovske terierje mladiče — prodam. — Alojz Avsenik, Letališka 12, 64248 Lesce.

Ugodno prodam psa dalmatinca. — Jože Pečolar, Legen 136, 62380 Slovenj Gradec, tel. (062) 841 315.

Kratkodlake istrijance, stare po dva meseca, odličnih staršev — prodam. — Anton Indihar, Rašica n. h., 61315 Velike Lašče, tel. (061) 781 104.

Mlade resaste istrijance, poležene 30. maja letos. Starša z odlično telesno oceno in CACIB. — Vinko Gorše, Dolenja vas 77, 61331 Dolenja vas.

Tovariši lovci! Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrdite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno razpošiljam po pošti (po povzetju). — Vojin Pejčič, Kolodvorska bb, Sarvaš, 54204 Bijelo Brdo.

Lovske terierje, z rodovnikom, stare po tri mesece, **prodam**. — Albert Medved, Trg revolucije 16, 61420 Trbovlje.

Boroveljsko tricevko, kal. 16—16/7 × 65 R, s strelnim daljnogledom (Suhl montaža) — **prodam**. — Stane Brozovič, Zg. Stranje 6 c, 61242 Stahovica.

Prodajam: nemškega ostrodlakega ptičarja, starega 11 mesecev, s telesno oceno odlično; **kratkodlakega jazbecarja**, starega 5 mesecev, jelenje barve. Roditelji obeh psov imajo vrhunske ocene. — Mihovil Banski, Ul. labinska 2, 42000 Varaždin, tel. (042) 21 02.

Prodajam češko bokarico, kal. 12—7 × 57 R, z naprožilom, z merilnim daljnogledom Zeiss 4 × 32 Diatal in z menjalnima cevema kal. 16—16. — Blaž Čelik, Kamnje 5, 64264 Boh. Bistrica, tel. (064) 76 342.

Prodajam tri mesece stare resaste istrijance. — Anton Blatnik, Zdenska vas n. h., 61312 Videm - Dobropolje, telefon (061) 782 133.

